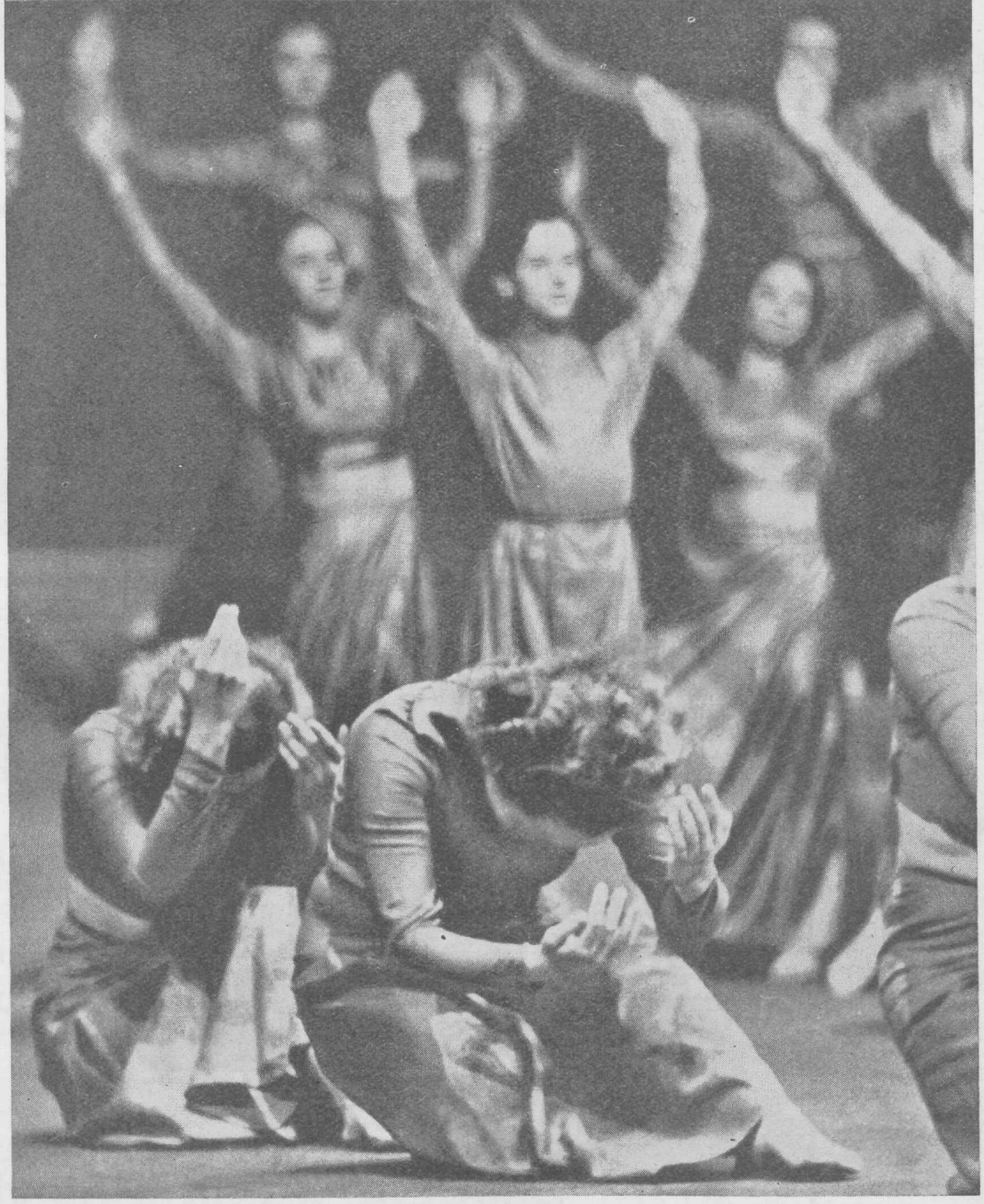

EESTI

35

S

PORDILEHT

Nr. 4

APRILL

1939

Piimaühingute Keskliit

«Dõieksport»

S. Karja 23, Tallinn.

PUTTOX

hävitab kärbsed,
lutikad, prussa-
kad ja kõik teised
tüütavad putukad

A/S-i Esimene Eesti Põlevkivitööstus

end. Riigi Põlevkivitööstus

saadus

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

20. AASTAKÄIK

Nr. 4

APRILL

1939

Eesti Spordileht ilmub Eesti Spordi Keskliidu väljaandel iga kuu 20. päeval. **Toimetus ja talitus:** Tallinn, Harju 48-6. Tel. 444-28. Talitus avatud iga äripäev kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 4 krooni, $\frac{1}{2}$ a. 2 kr., $\frac{1}{4}$ a. 1 kr.

Välismaale aastaks 6 krooni, $\frac{1}{2}$ a. 3 kr., $\frac{1}{4}$ a. 1 kr. 50 snt.

Tellimiste vastuvõtm. talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites

Üksiknumber 35 senti.

Toimetaja: **AADU ADARI.**

Dublin ja Oslo

Kahed euroopavõistlused langevad E. Spordilehe käesoleva numbril ilmumisaegadele. Ainult kaks sõna reedavad kogu selle pinge, mis praegu valitsemas sporingkondades. Nendeks sõnadeks on: Dublin ja Oslo. Nende ridade kirjutamise päeval olid Dublinis alanud euroopavõistlused poksis ning paar päeva pärast nende ridade jõudmist lugejate ette algavad Oslos euroopavõistlused greeka-rooma maadluses. Mida toovad meile Dublin ja Oslo?

Dublini suhtes usutlesime poksitreenerit Nigul Maatsood. Eestlastele omase tagasihoidlikkusega ei rutanud ta ehitama mingisuguseid õhulosse Dublinist toodavate loorberite suhtes. Nii tema kui ka meeskonnaga kaasa sõitnud vend Peeter Matsov on ühisel arvamusel, et Dublini edu ei tohiks olla vähem Milano omast: „Kaks medalipunkti peaksid neli poksiijat ikkagi tooma. Kuid needki sõltuvad suurel määral loosiõnnest. Hõbemedalit vääriv eestlane võib kas või esimesel ringil kokku sattuda pärastise euroopameistriga, ja pole midagi parata väljalangemise vastu. Kas meil on aga poksiijat, keda võiks kindlasti loota tulla euroopameistriks, on raske küsida.“

Nende ridade jõudmisel lugejate ette, on vahest juba mõndagi selgunud. Võib-olla on meie mehed juba kõik välja langenud, kuid ka sel juhul pole huvituset, kuidas hinnati olukorda enne euroopavõistlusi. Meie kaheks suurimaks medali aspirandiks peetud A. Raadiku ja M. Linnamäe asetasiid Poola asjatundjad Euroopa nelja parima hulka vastavates kaaludes. Poolakate edetabelites on keskkaalus asetatud enne Raadikut norralane H. Tiller (ei stardi Dublinis), itaallane Ferrario ja sakslane Campe (ei stardi) ning tahapoole Raadikut soomlane Suhonen ja sakslane Baumgarten. Selle edetabeli põhjal peaks Raadikule ennustama hõbemedali. Ettepoole M. Linnamäe olid asetatud rootslane O. Tandberg, itaallane Lazzari ja sakslane H. Runge, tahapoole ungarlane Nagy ja poolakas Pilat. Edasi märke, et sulgkaalus oli teisele kohale asetatud ungar-

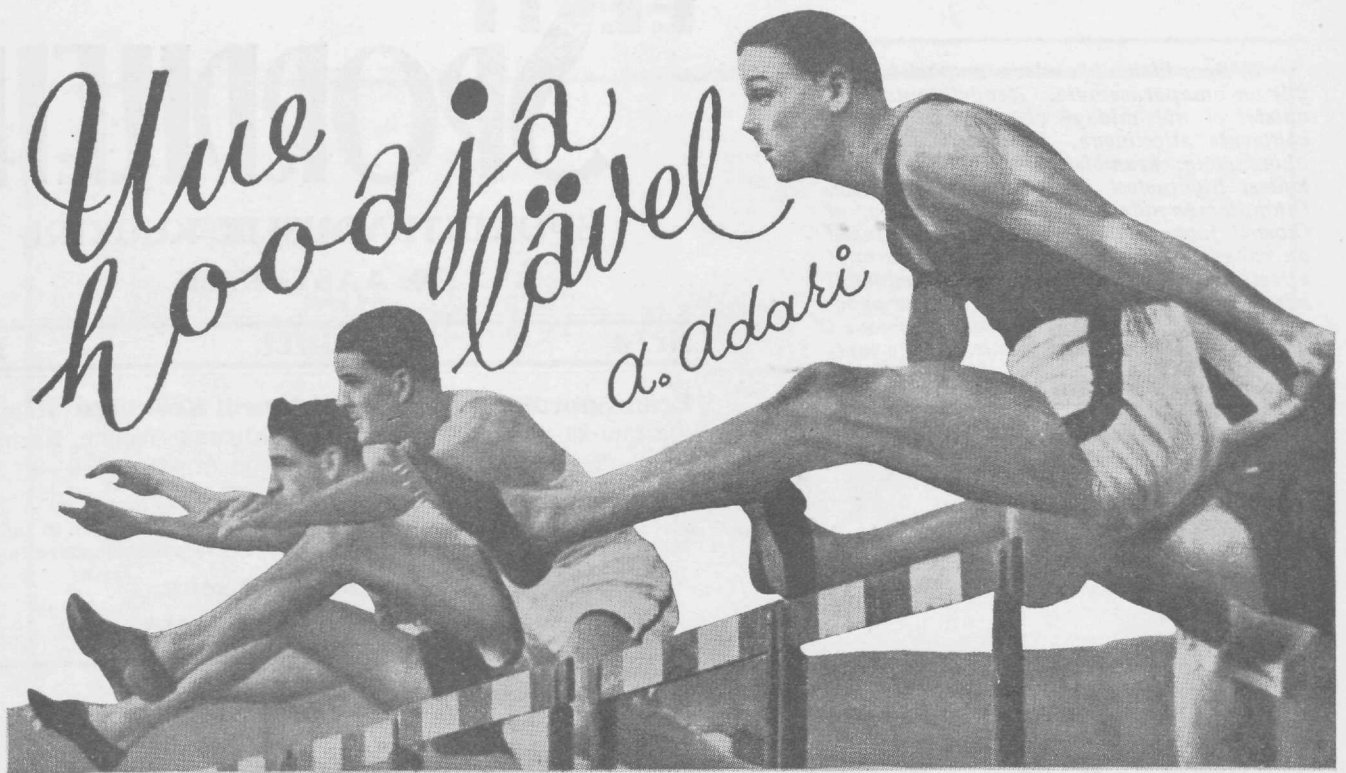
lane Frigyes, keda K. Käbi on Tallinnas võitnud, ning kergekaalus oli eestlane H. Kanepi pandud üheksandale kohale.

Maadluse euroopavõistlused Oslos algavad 24. aprillil. Eesti meeskonna marssaliks on seekord liidu esimees O. Köster. Tema palus edasi anda, et ta enne euroopavõistlusi on täiesti vait, kuid pärast euroopavõistlusi on nõus rääkima, kui selleks on vajadust. Vastupidi igasugustele ennustamistele, mida seoses euroopavõistlustega harrastatakse välismaal, on eestlaste põhimõtteks jäänud endi suhtes mitte midagi rääkida, kuid seda rohkem taotleda võistlustel.

Kõigest hoolimata peetakse eestlasi Oslos favoriidide hulka kuuluvaiks, milline veendumus on süvenenud eriti pärast Tallinna euroopavõistlusi, kus Eesti suutis end näidata maadlusrahvana igakülgset. Soomlased ja sakslased peavad J. Kotkast juba ette euroopameistriks, ning lausuvad, et vastupidine oleks sensatsioon. Rootslased on enesekindlamad, ning panevad suuri lootusi J. Nymanile, keda üks kord ometi tahetakse näha euroopameistrina. Meie arvates peaks J. Kotkal auhinna pääs olema igati kindlustatud. Euroopameistri tiitli kaitsmise puhul oleksime seda rõõmsamad. Mis puutub ülejäänud kaaludesse, siis neis on kõigil eestlastel võrdseid schansse nii auhinna kui ka sellest ilmajäämisele. Suuresti sõltub kõik paaride loomisest, misjuures eestlaste kardetavamateks vastasteks on rootslased kõigis kaaludes, sakslased kuni keskkaaluni ja soomlased kuni kergekaaluni. Võib hellitada lootusi, et eestlased saavutavad Oslos üks rahvuspunkt rohkem kui Tallinnas või Pariisis.

Nii on lood paberil. Tegelikult võib aga kõik areneda teisiti, ja nimelt kahe äärmuse piirides: täieline edu ja täieline ebaõnn. Kummale poole kalduvad meie poksiijat ja maadlejad, seda selgitavad lähemad päevad. Igal juhul jäävad aga mõlemad euroopavõistlused tublicks õppetunniks enne starti Helsingi olümpiamängudel.

A. ADARI.

Seisame uue kergejõustiku-hooaja lävel. Murdmaajooksude aeg on juba alanud ning järgmisel kuul võime 1939. a. hooaja tabelisse kanda juba esimesi tagajärgi väljalt ja rajalt. Eelolev hooaeg peaks kõigi eelduste järgi kujunema üheks võimsamaks, kuna temaga algab tõsine ettevalmistus Helsingi olümpiaks. Eelolev suvi peab enam-vähem selgitama, kes kergejõustiklastest tulevad kõne alla kandidaatidena olümpiale saat-

miseks. Nagu see on tavaline olnud olümpiaeelset aastal, võime ka käesoleval aastal oodata uut tõusu kergejõustikurindel, kuna võimalus olümpiale sõita kahtlemata piitsutab hoolsamale treeningule, mille otseseks tagajärjeks on siis ka tehniliste resultaatide tõus.

Ettevalmistused olümpiale ja koos sellega uuele hooajale on väldanud juba mõnda aega. Esialgu on see olnud paberlik plaanide koostamine, mille ellurakendamine enam pikka aega ei nõua. Kergejõustiklaste lähem juhtimine jääb endiselt Edgar Tamme hooleks, kuna selle kõrval on teiseks hooldajaks ja juhiks spordiinspektor A. Kolmperre, kelle hobuks teatavasti on kergejõustik alati olnud.

Olümpiakomitee poolt on välja töötatud normid, mille ületajad arvatakse olümpiakandidaatide hulka, kuna peenem filter teostub alles järgmisel aastal. Toome siinkohal need normid (viimane number tähendab saavutuse väärtust punktide tabeli alusel):

100 m	10,7	932
200 m	21,9	897
400 m	49,5	904
800 m	1.55,8	898
1500 m	3.59,8	925
5000 m	15.10,0	915
10000 m	31.59,0	883
maraton	2.45,00,0	—
110 m tõkk.	15,0	929
400 m tõkk.	54,8	912
kõrgus	1,90	909
kaugus	7,35	899
kolmik	14,80	900
teivas	4,00	907
kuul	15,20	944
ketas	47,50	949
oda	68,00	955
vasar	51,00	922
4×100 m	42,0	—
4×400 m	3.20,0	—

Neeđer John Borican võidab 1000 yardis sisevõisilustel Glenn Cunninghami uue maailmarekordi, mis jäi aega tunnustamata. Lähemalt juuresolevas kirjutuses.

Peale selle on kümnevõistluse normiks 6800 punkti, mis tundub eriti raskena, kuna läinud aastal suutsid üle maailma selle piiri ületada ainult pooltosinat meest. Meil

oletatavasti üldse ei loodeta kümnevõistlejate tekki-
mist. Kui kõik teised normid, mille saavutamine ena-
mikus tähendab küll uute Eesti rekordide püstitamist,
on siiski kuidagi veel saavutatavad eeloleval suvel, siis
uskuda, et keegi niipea suudaks rohkem kui 300 punkti
võrra ületada A. Kolmpere omaaegse maailmarekordi,
on võimatu. Emb-kumb, kas on alahinnatud Eesti re-
kordi kümnevõistluses või ülehinnatud meie mitme-
võistlejate võimeid.

Esimene n.ü. käega katsutav kasu normi ületajale
on säärase soodustuse nagu massaaž jne. saamine. Ka
muidu võetakse normide ületajad paremale hoolda-
misele.

Seni on juba arvatud kandidaatide hulka ja seega
soodustuste saamisele need, kes ülaltoodud norme on
ületanud läinud aastal. Nendeks on k a h e k s a meest:
A. Kreek, G. Sule, F. Issak, R. Kiipsaar, E. Äärma, O.
Erikson, E. Veetõusme ja R. Toomsalu. Nende hulka
võinuks pääseda veel A. Viiding, kuid ta on deklareeri-
nud, et spordib kaasa võimalust mööda, ilma et saaks
asuda püsivamale olümpiatreeningule.

On küll veel vara rääkida meie suurematest kerge-
jõustiku lootustest Helsingi olümpial, sest poolteist
hooaega võib nii mõnegi uue mehe esile veeretada, kuid
üldiselt näib, et enne Helsingit on lootusrikkam olu-
kord kui enne Berliini, kuigi viimase eel isegi liialdati
lootustega.

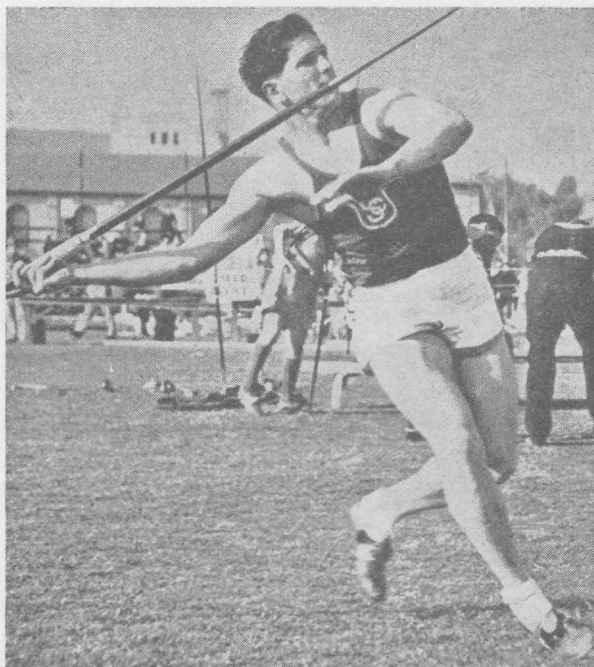
Suurema kaliibriga lootuseks on praegu kuulitõukaja
A. Kreek. Läinud aastal võis ta end pidada maailma
parimaks kuulitõukajaks, kuid tänava näib selle positi-
iooni säilitamine tal kujunevat raskemaks. Teadaole-
vatest on talle praegu kardetavamaks konkurendiks
sakslane Trippe, kellele ta alistus Berliini sisevõistlus-
tel. Trippes on leitud uus talent, kes tänava võib
püsivalt jääda 16-m-meheks. Kuid ka Ameerika võib
üle öö välja tuua mõne uue suuruse, kellest praegu pole
aimugi. Ses mõttes on Ameerika üllatanud varemgi.

Teises järjekorras võib rääkida meie odameestest.
G. Sule pole veel ütelnud oma viimset, veel vähem
F. Issak, kes on tõusnud kiiremas tempos kui G. Sule.
Nende ridade kirjutajal on lootus, et tänava kerkib
juure uus eestlane üle 65 m, kes 1940. a. võib pääseda
70 m piiri juure. Selle mehe nime avaldamist peame
aga etteruttamiseks.

Teistel aladel on oodata edasiarenemist eriliste
hüpeteta, kui seda just ei tehta keskmaajooksudes, mil-
les tõus algas läinud aastal.

Suurt lootust võib panna aga sellele, et peale A.
Mahlsteini, kes kuulitõukes on suuteline 15.20 saavuta-
miseks, võime kümnenda normiületaja saada 400 m-is!
Tartu noor veerandmailer Eduard N u r k äratas selleks
lootusi juba läinud suvel.

Edasi vaatame, milliste üllatustega ähvardab eel-
oleval kergejõustikusuvel muu maailm.

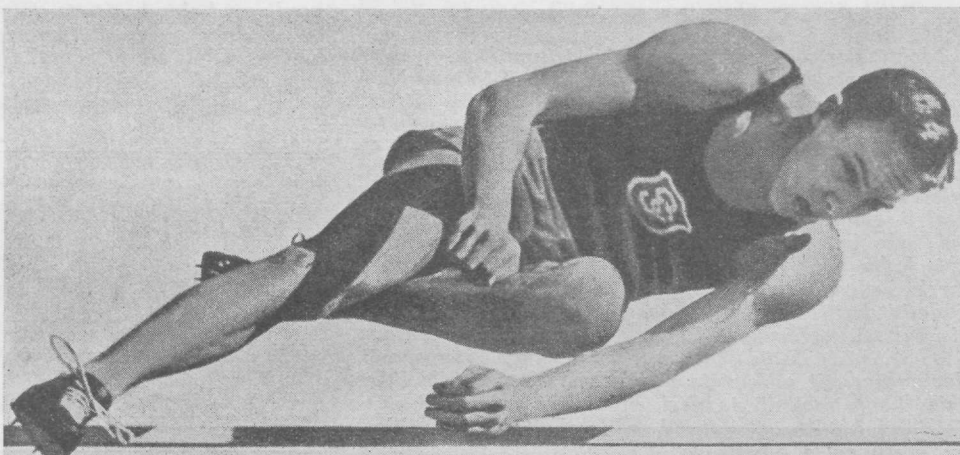
Tähelepanu! Ka USA tootleb nüüd 70-m-mehi oda-
viskes. Pildil Bob Peoples, kes tänava viskas
Kalifornias USA uueks rekordiks 71.32.

Ameerika spordihäälkandja „Amateur Athlete“
avaldab oma Soome kirjasaatjalt Paul Sjöblomilt
huvitava artikli Soome pikamaa-jooksjate kohta. Ees-
kätt märgitakse seda, et Soomel on rohkem staare kui
neid olümpiamängudele saab välja panna. Pikamaa-
jooksjate üleproduktioon on säärane, et peale kolme
võiks igal distantsil välja panna veel rea mehi, kes
suudaksid lüüa välismaalasi. Mõne teise riigi värvi-
des võiksid need soomlased äratada suurt tähelepanu
olümpiamängudel, kuid nüüd nad ei pääse üldse olüm-
piamängudele.

See pole endast suur uudis. Nii mõnigi riik võiks
oma tugevamal alal välja panna rohkem kui kolm
meest, kes oleksid välismaalastest paremad, kuid parata
pole midagi.

P. Sjöblomi arvates võiksid Helsingis olümpiameda-
leid pikamaajooksudes võita: Taisto Mäki, Kauko Pe-
kuri, Arvo Askola, T. Kurkki, Ilmari Salminen, Gunnar
Höckert, Erkki Tamila, Alf Lindblad, V. Heino, M.
Järvinen, Matti Laihoranta, Volmari Isohollo, Lauri

Jonny Wilson on
uus kõrgushüppe-
täht. Ta ületas hil-
juti Kalifornias 2.06,
mis on hiilgav mark,
eriti hooaja alguse
kohta.

Lehtinen ja veel mõned nooremad jooksjad. See on päris hirmuäratav rida!

Huvitavam sellest on aga, mida oma tulevikuplaanidest on usutlemisel avaldanud Kauko Pekuri. Ta loodab juba eeloleval suvel:

1) parandada 3000 m ja 2 miili jooksu maailmarekordid poole tosina sekundi võrra,

2) joosta 5000 m alla Lauri Lehtise maailmarekordi, kui aga tempo arendamisel aitab kaasa Taisto Mäki, ning

eriti huvitavana:

3) 10.000 m katta ajaga 29.45,0 ümber, mis tähendaks Taisto Mäki maailmarekordi parandamist tervelt veerand minutit võrra!

Kuivõrd K. Pekuri oma lubadusi suudab välja lunastada, on iseasi, kuid mees, kes esimese inimesena katab 10.000 m alla 30 minuti, jääks spordiajalukku igatahes kuulsa kujuna.

Läinud aastal andis USA esimese ameeriklase, kes suutis oda visata üle 70 m. Selleks oli Bell, kelle tippsaavutus oli 70.60. Nüüd tuli aga uus teade, et Kalifornias on Bob Peoples viinud Ameerika rekordi koguni 71.36-le ning parandab seda järjest veelgi. Tema treener loodab, et Peoples võib Helsingi olümpial visata koguni 75 m! Eesti odaviskajad, mida lausute selle kohta?

Selle kõrval toome Matti Järwise arvamuse, mille ta on avaldanud ühel intervjuul. Ta usub, et juba tänava viiakse odaviske maailmarekord üle 80 m piiri. Suurimad väljavaated selleks olevat Yrjö Nikkasel, kes on paranenud talvel saadud vigastusest autoõnnetusel ja on juba mõnda aega tõsisel treeningus.

Pidevalt kirjutavad välismaa lehed, et eeloleval suvel olevat oodata suurduelli Glenn Cunninghami ja inglase S. Woodersoni vahel. Nad jooksvat 1500 m, ühede teadete järgi Londoni kergejõustikumängudel, teiste järgi Stokholmi eliitmängudel, kolmandate järgi ei tea kus mujal.

Woodersonile on seni vaadatud võrdlemisi halvastava pilguga. Ta on küll joosnud uued maailmarekordid pooles ja täismüüls, kuid ikkagi handicap-jooksudel, kus tal on olnud tempoarendajad ja kus tal sisetee on hoitud vabana. Sääraselt saavutatud maailmarekordid pole tema nimele kantud. Paljud kahtlevad, kas Wooderson suudaks neid aegu korrata ka tõsisel võistluses rinnutsi maailmaklassimeestega. Et näha, kuivõrd neil kahtlustel on alust, oleks tõesti huvitav ära oodata, kas teostub tema dueel Cunninghamiga.

Berliini olümpiavõitjale 800 m-is, neegrile John Woodruffile, on võrsunud täisvääriline järeltulija mustast rassist. Selleks on John Borican, kes on samuti pikajalgne neeger ja kes harrastab distantse veerandmiilist kuni täismülini. Varem on ta olnud 400 m tõkkejooksjal

John Boricani seni suurimaks triumfiks on võit Glenn Cunninghami üle 1000 yardis. Duell toimus New Yorgi Madison Square Gardeni siserajal. Stardis oli viis meest: peale kahe nimetatud veel Slater, Borck ja Goldberg. Esimesel stardil „varastati“, kuid ka teine ei läinud lahti ilma viperusteta. Kõigile selgesti nähtavalt, ka starterile, läks Borican stardist välja umbes veerand meetrit enne teisi, kuid millegipärast starter ei kutsunud teda tagasi. Borican pääses esimesena kurvile ja rebis kohe pika vahe enda ja järgmisena kannul oleva Borcki vahele, kuna Cunningham oli viimaseks. Veerandmiili kattis Borican 54 sekundiga ja oli Cunninghamist ikkagi veel tugevasti ees. 880 yardi juhtis Borican ajaga 1.53.2. Nüüd alustas Cunningham lõppspurti. Meeter-meetrilt nihkus ta pikakoivalisele neegrile lähemale. Lõppsiirgel oli ta veel ainult üks meeter Boricanist järele, kuid ta ei suutnud seda vahet tasa teha. Neeger võitis selge edumaaga.

Vägev kiiduavalduste orkaan pääses valla, kui võitja ajana kuulutati 2.08,8. Uus maailmarekord! Ka Cunninghami aeg 2.09,2 oli alla maailmarekordi, mis 1935. aastast on ta enda nimel ajaga 2.10,1. Tagajärgede vägevust aitas tõsta veel seegi, et ületati ka väljas joostud maailmarekord (2.09,7 Elroy Robinson 1937).

Kui aga starterile ulatati rekordileht allakirjutamiseks, keeldus ta sellest. Põhjus oli selge: Borican oli stardis „varastanud“. Ka Cunninghami aega ei saadud kinnitada uueks maailmarekordiks, sest see oli võetud ainult kahe ajamõõtjaga.

Jänkid loodavad Boricanist ei rohkemat ega vähemat kui Helsingi olümpiavõitjat 1500 meetris! Juba eeloleval suvel suutvat ta näidata, et lootuste panemine temale polevat liialdus.

Kas ka Cunningham peab vastu Helsingi olümpiani, on iseasi, kuid tema tüüasaamine Boricanilt tundus juhuslikuna. Nädal enne seda oli ta üliõpilasvõistlustel teiste sundimisel teinud kaasa 2 miili jooksu ja sellel võitnud Donald Lashi. Pärast seda oli ta sooritanud 2000 km pikkuse automaatika Kansasesse, ise kogu aeg autot juhtides, ning tagasiteel nüivõrd külmetada saanud, et keha temperatuur oli tal võistlusel 39°! Sellest hoolimata joosta 1000 yardi uue isikliku rekordiga tähendab väga suuri võimeid.

Käesoleva aasta esimeses numbris avaldasime pildi Jaapani uuest kolmikhüppe-lootusest Kin'ist, kes treeningul olevat saavutanud 16 meetrile lähedasi tagajärgi. Treenerite arvates suutvat ta saavutada tulevikus koguni 16.50 m!

Nüüd teavad kirjutada Saksa ja Rootsi lehed, et Kin olevat kontrollitud treeningvõistlusel hüpanud 16.14 m, mis seega 14 sm võrra parem tema kaasmaalase Tajima nimel püsivast maailmarekordist. Pole vist etteerutamine, kui ütleme, et Kin purustab tänava kolmikhüppe maailmarekordi.

Nimetatud jaapanlase kõrval tekib teine hädaoht maailmarekordile Austraaliast, mis samuti on suur kolmikhüppajate maa. Keegi noor austraallane Graf, kes läinud suvel veel ei pääsenud üle 15 m, olevat tänava hüpanud 15.68, kuid ... astunud sentimeetri võrra üle paku.

Ameerika võib serveerida veel teisigi üllatusmehi. Kes on saanud jälgida USA tänavust sisevõistluste hooaega, on järjest sattunud uutele, varem tundmatutele nimedele, kes aga läbi on löönud vanemate favoriitide ees. Suvel selgub paremini, kes neist kuunevad uuteks hädaohtudeks senistele maailmarekordidele.

Ookeanitagustest riikidest võib üllatada ka Austraalia. Ta on tavaliselt annud kõrge klassiga mehi kolmikhüppes, sprintides ja keskmaajooksudes. Juba ulatuvadki meieni teated uutest tõusvatest tähtedest Austraalias. Kolmikhüppajaid juba mainisime. Lisaks märgime uut tõkkejooksjat S. G. Stemmerit, kes 120 yardi on katnud 14.6-ga. (Vaata pilt kirjutuse algul).

Mida sepitsevad lõuna-aafriklased ja Kaug-Ida valitsejad, on veel saladusekatte all.

Igal juhul seisame paljutootava hooaja lävel ja peame valmis olema pommiüllatusteks.

Mai alul ilmub trükist

Eesti Kehakultuuri Aastaraamat 1939

E. Spordilehe aastatellijad saavad selle tasuta.

Pildimälestus Eesti vanemast kergejõusliku ajajärgust. A. Kolmpere-Klumberg 1917. a. Kalevi väljal odaviskel. Ta saavutas 54,60, mis 18-aastase Leksi kohta oli hiilgelaajajärg. Ühe kohtunikuna on näha tegetsemas B. Abramsi (sõjaväelase riietuses).

A. Kolmpere pühiits 17. aprillil s. a. oma 40 a. sünnipäeva, misjuures tal tänavu täitus ühilas 25 a. sporditegevust. Esimese võistluse sooritas ta 15-aastase poisikesena kiiruisutamises.

Ilmastik häiris iluuisutajate tööd.

Tagasivaade Kalevi iluuisutajate klubi hooaja tegevusele

Eesti iluuisutamise spordi peagu ainukeseks arendajaks on juba palju aastaid Tallinna Kalevi vastav klubi. Äsjamöödunud talvel oli tegevuse paisutamiseks takistajaks halvad ilmastikuolud, kuid tööd tehti siiski niipalju kui saadi. Klubi päevik näitab 80 sõidupäeva, kuid peagu kõigil nendelgi vähestel päevadel olid jääolud halvad, sageli kõlbmatud sõiduks. Paratamatult tuli loobuda võistluste korraldamisest ja teiste ürituste teostamisest, miks klubi kassa oli sunnitud lõppema puudujäägiga.

Treening oli siiski elav. Tegevuisutajate arv tõusis noorte juurevoolul 45-le, kellest 38 võtsid osa ainukesest avalikust üritusest — demonstratsioonist Kalevi liiväljal. Viimane pakkus oma mitmekülge kavaga ja esmakordselt mikrofoni kaudu edasiantud selgitustega 300 pealtvaatajale täielise pildi sellest spordist Eestis. Teine demonstratsioon korraldati linna uue liivälja-hoone ametlikul avamisel realkooli liiväljal 800 kooliõpilase ees. Mõlemad demonstratsioonid toimusid pehmel jääl, mille tõttu nad ei suutnud pakkuda võimalikku paremat.

Üldiselt võib märkida noorte edenemist ja jäätantsu, mis klubi liikmeskonnas võttis suuremat hoogu tänu klubi liiväljale omaette ülesseatud muusika edasiandmisele. Ka mudilaste rühm pr. O. Nurga juhtimisel tegutses edukalt ja esines demonstratsioonil.

Klubi omavahelisi võistlusi korraldati kahed: 1) karikavõistlused koolisõidus, millel K. Graudini rändkarika võitis jäävalt R. Kärsin, ja 2) noorte võistlused, millel 9 osavõtja hulgast tulid esimesteks prl. G. Saksen ja V. Buck.

Erilist märkimist väärib Eesti mitmekordse meistri dr. A. Hirve sõit õppeotstarbel Budapesti maailmavõistlustele, kus ta ka startis. See oli esmakordne, et eestlane startis seda liiki võistlustel meeste üksiksõidus. Arvestades meie lühiajalise ettevalmistuse võimalusega, ei võinud lootagi A. Hirvelt platseerumist parimate hulka. Ta jäi viimaseks, kuigi osa kohtunikke asetas tema ettepoole. Poola spordiajakirjas üks kohtunikest kirjutas, et nimetatud võistlused olid kõrge tasemega ning võistlejatele suureks jõu ja närvide prooviks. Esimest kaheksat nimetab ta maailma ekstra-klassi kuuluvaiks, kuna teiste taseme (seega ka A. Hirve oma) ta ütleb võrduvat Poola parimate omale.

Budapestis toimusid üheaegselt üksiksõiduga maailmavõistlused ka paarissõidus, kus meistriks tuli jälle Saksa paar Herber-Bayer. Nende võitjaks tulekul oli huvitaval kombel teeneid ka A. Hirvel. Nii rõhutasid Ungari lehed A. Hirve teenet arstina, kuna ta niivõrd edukalt ravis prl. Herberi põlve, mis paar päeva enne võistlust oli saanud raskelt vigastada, et paar sai võistelda.

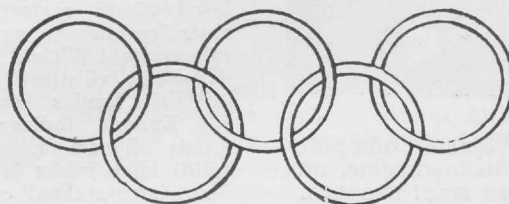
Saadud kogemustest ja nähtud uudsustest refereeris A. Hirv klubiliikmetele.

Klubi teisel meessõitjal A. Aueril oli võimalus läbi teha Berliinis korraldatud 5-päevased rahvusvahelised kursused. Saadud õpetusest refereeris tema samuti klubi liikmeskonnale.

Eesti naismeister prl. V. Kaljuvee käis iluuisutamist demonstreerimas Viljandis, kus spordi keskliidu ülesandel andis kolmepäevased kursused, millest võttis osa umbes 150 isikut.

Klubi poolt korraldatud klassikatsed Tallinnas sooritas 5 liiget, kes said vastavad tunnistused: II klassi — R. Kärsin ja IV klassi J. Potsep ja U. Zimmerman ning preilid D. Randna ja E. Uuetoa.

Ilmastik tõmbas kriipsu sääraستهle kavatsustele, nagu Eesti meistrivõistlused, Eesti-Läti maavõistlus, TKSÜ võistlused, küllasõidu Leedusse, rida kursusi, jääpidu jne. Vahest järgmine talve on pakasem!..

100 aastat murdmaajooksu

On alanud uus murdmaajooksude hooaeg. Tuhanded jooksjad spordiseltsidest, sõjaväest, kaitseliidust, politseist, piirivalvest jne. ruttavad metsateedele, maanteedele, ületavad ojakesi, põõsastikke, mäekinkusid, hingavad värsket õhku, virgutavad taliunes tardunud kehalikkeid ja valmistuvad ette uuele kergejõustiku-hooajale. Kuid kas need tuhanded jooksjad teavad ka, millal sooritati esimene murdmaajooks maailmas?

Sellest on möödunud peagu 90 aastat, kui 1850. a. sügisel pärastlõunal Oxfordi üliõpilased otsustasid igaaastase traditsioonilise 2-miilise ratsutamise asemel läbida see distant üle kraavide, põõsastikkude ja ojade jalgsi. Uudis sai varsti üldiselt teatavaks ja suur hulk pealtvaatajaid tuli jälgima 24 reformaatori võistlust, kes ilmusid võistluskohale kriketikuubedes ja pikades pükstes. Varem oli publik näinud ainult hobuste takistusjooksu ja uudsus — cross-country joostes — meeldis neile väga. Jooksjatele aplodeeriti tugevasti. Selle esimese murdmaajooksu võitis üliõpilane Wyatt. Veel tänapäevani mäletab Oxfordi ülikool seda meest.

Peatselt korrati murdmaajooksu uuesti, jällegi raske maastikul. Varsti oli omapärane sport levinud kogu Inglismaal, tänapäeval aga kogu maailmas. Joostakse kevadel ja sügisel. Meil kahjuks ainult kevadel.

Ülaltoodud andmed esimese murdmaajooksu kohta maailmas on võetud Budapesti professori dr. O. Misangyi raamatu „Geschichte der neuzeitlichen Athletik“ järgi. Kuid inglaste endi uurimuste järgi olevat esimene murdmaajooks korraldatud koguni 1838. a., seega üle 100 a. tagasi. Siis olevat jooksudistantsiks olnud 1 miil

ja võistlejateks kuus arstiteaduse üliõpilast, kes aga ettevaatuse pärast olevat esinenud pseudonüümide all. Inglise andmed on usutavamad, kuna on teada, et Briti saareriigil korraldasid ülikoolid kergejõustikuvõistlusi juba läinud sajandi esimesel poolel ja enne kõike olid kõrgele järjele tõusnud elukutseliste jooksuvõistlused.

Kuna jutt on läinud elukutselistele jooksuvõistlustele, siis meenutame siinkohal omapärasid episoodi läinud sajandi kuuekümnendatest aastatest. Sel ajal olid jooksuvõistlused (harrastati peamiselt kestavõistlusi) Inglismaal ja Ameerikas väga populaarsed, kuigi võistlusi peeti rahalistele auhindadele ja kuigi võistlus korraldati tavaliselt kahe mehe vahel. Inglise ja ameerikalased käisid vastastikku gastroleerimas ja suured rahvamassid jälgisid nendevahelisi võistlusi.

Eriti kuulus jooksja oli Kanada indiaanlane Louis Bennet, keda hüüti Hirvejalaks ja kellest jutustatakse, et ta

olevat joosnud varem kui ka hiljem nägematus stiilis. Ta külastas ka Inglismaad, kus enne võistlust demonstreeris oma isesugust jooksustiili. Kaks sammu tegi ta vasaku ja selle järele ühe parema jalaga (nagu kolmik-hüppe sammud). Kui siis üks jalg väsis järjest kahe sammu tegemisest, tegi ta kaks sammu vastupidise jalaga. Nii vahetas ta jalga oma äranägemise järgi. Kui aga publik hakkas lõbusalt naerma säärase groteskse jooksustiili üle, läinud ta üle tavalisele jooksule.

3. aprillil 1863. a. võistles ta Inglismaal kaasa handicap-jooksus. Üle 10.000 pealtvaataja kogunes teda jälgima. Juba üksnes oma ilmumise järel äratas ta suurt huvi. Tema võistlusdress koosnes indiaanlase kuuekesest ilma trikoota, peas kandis ta kotkasulge ning peale kõige muu kandis ta veel mokassiini. Säärast võistlusdressi polnud keegi varem näinud.

Pärast jooksu kirjutati pikalt ja laialt, kui suurepäraselt Bennet oli oma võimeid jaganud pikale distantile. Imetleti tema energilisi käeliigutusi ja peagu hüplevat jooksustiili. Tänapäeval oleks säärast stiili muidugi laidetud. Jooksukäigust on kirjutatud võrdlemisi vähe. Teada on, et ta olevat ühetasasel sammul joostes jätnud kõik vastased kaugele maha, ja kuigi ta kaotas peast kotkasule, mis pidavat tähendama halba, katnud ta ühe tunni jooksul 18.500 m, tehes võimsa lõppspurdi. Kuid ta joosnud veelgi edasi ja katnud 12 miili 1 tunni 2 minuti ja 25 sekundiga. Vaheaegadest polevat rohkem teada, kui et 10 miili katmiseks olevat kulunud 51 min. 26 sek. Võrdluseks toome, et tänapäeval on 10 miili maailmarekord 1928. aastast Paavo Nurmi nimel ajaga 50.15.0. Ta jooksis selle aja vaheajana tunnijooksus, milles tookord Berliinis seadis maailmarekordiks praegu püsiva margina 19.210 m. Võib arvata, et kui sellele indiaanlasele oleks olnud tuttav tänapäeva treeninguviis ja kui ta oleks joosnud puhtas stiilis, siis vahest poleks tema tagajärgi suutnud ületada ka Paavo Nurmi.

Louis Bennet omapärasel võistlusdresses, mis ärafas suuri imestusi.

OVOMALTINE

on kasulik igalpool, olgu spordi või kutsetöö alal tegutsejatele, kus edu suurel määral oleneb vastupidavusest. «Ovomaltine» aitab suurendada vaimlist ja kehalist võimet. Kas ei peaks Teiegi tähelepanu pöörama sellele oma võimete kindlustamisel?

Saadaval kõikides apteekides ja rohu kauplustes.

Pealadu: A/S. «Ephag»
Tallinn: Harju tän. 41 ja
Narva mnt. 42
Tartu: Kompanii 1

Dr A. WANDER A-G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE terwendab ka Teid!

Kehakultuuri korraldus Nõukogude Venemaal

Hiljuti saabus Leningradist Tallinna tschehhii päritoluga võimlemisõpetaja E. Kammler, kes Venemaal lõpetas kõrgema riikliku kehalise kasvatusse instituudi. Alljärgnevalt kirjutab ta kehalisest kasvatusse Nõukogude Venemaal, nii nagu ta seda isiklikult nägi.

Kehakultuur hakkas Nõukogude Venemaal eriti võimsalt arenema pärast 1931. aastat. Nimetatud aastal asutati 1. ja 2. järgu spordimärgid väga mitmesugustel aladel ja need on oinud aluseks kehakultuurile SSSR-is. Numbriliste materjalide võrdlemisel 1931. ja 1939. a. kohta võime märgata kehalise kasvatusse taseme tõusu nii 1) kvantitatiivselt kui ka 2) kvalitatiivselt.

1) 1931. a. polnud märgisooritajaid üldse, kuid 1939. a. (märtsis) oli 1. järgu märgi sooritajaid 7.000.000 ja 2. järgu omi umbes 1.000.000.

2) 1931. a. puudusid üldse sportlikud saavutused, mis kuidagi oleksid küündinud välismaa vastavateni, kuid tänapäeval on SSSR-i sportlased ületanud rida maailma- ja eurooparekorde väga mitmesugustel aladel. Suuresti on tuntud säärased tõstesportlased, nagu Popov, Schatov, Ambartsumjan, Koschelov, Kutsenko, edasi ujujad Boitschenko, Aleschina, Schumin, Kitajev, kergejõustiklased Ozolin, Rajevski (teivashüppajad), vennad Znamenskid (staierid), Galina Turova, kiiruisutajad Melnikov, Letchford, Anikanov, Kusnetsova jt. Kõrgele on arenenud ka jalgpalli ja jääpalli (bandy) tase. Nõrgemad on seni üksnes tennis ja vehklemine.

Kehakultuuri peamiseks alaks on võimlemine, mis annab aluse kõigile teistele spordialadele ja mängudele. Kolme viimase aasta vältel on eriti arenenud võistlusvõimlemine ja praegu on Venemaal ümmarguselt 300 esimese järgu mees- ja naisvõimlejat ning ligemale 20 meistrit.

Vastavalt üldise kehalise kasvatusse liikumise tõsuga on muretsetud ka sportimisvõimaluste eest, milleks järjest ehitatakse võimlaid, staadione, ujulaid jne. Paljudes suurtes linnades on basseini, nagu Leningradis 3, Moskvast 3, Minskis 1, Harkovis 1 jt.

Suur sportlasmass (ligemale 12.000.000 inimest!) tarvitab ka vastavaid õpetajaid, treenereid, instruktoreid, kelle ettevalmistamiseks on olemas:

1) kõrgemad kehalise kasvatusse õppeasutused (Moskvas, Leningradis, Harkovis jne.);

2) kehalise kasvatusse tehnikumid (kõigis suuremates linnades);

3) üheaastased instruktorite kursused kolhoosides jne.

Huvitav on vaadelda, kuidas kehal. kasvatus Venemaal on organiseeritud.

Koolides on kehal. kasvatus sunduslikuks alaks üks kord kuuspäevaku kohta (nädalaid Venemaal teatavasti ei ole). Kõrgemates õppeasutustes ja tehnikumides on ta sunduslikuks 2 korda kuuspäevakus, kuid ainult esimesel ja teisel kursusel, kuna kolmandal kursusel on sisse seatud n.-n. fakultatiivne meetod. Viimane tähendab, et iga üliõpilane on kohustatud viibima 2 tundi teatud spordiala õppimisel ja sooritama väljaspool õppeaega teise järgu spordimärgi normid.

Paljudes vabrikutes ja tehastes on sisse seatud viie-minutilised keh. kas. vaheajad töövõime tõstmiseks (selle arvel on märgitud töövõime tõusu kuni 11%). Eriolist tähelepanu pühendatakse keh. kasvatussele sõjaväes. Keh. kasvatusse instituutide juures on erilised sõjalised fakulteedid, milles ohvitseride tutvustatakse kaheaastase õppeaja vältel uusimate saavutustega kehakultuuri alal. Säärased ohvitserid määratakse hiljem kehalise kasvatusse juhtideks pataljonidesse, polkudesse, diviisidesse jne.

Tähtsamaks vormiks kehalise kasvatusse levitamiseks ja võimalikult suurema massi haaramiseks on spor-

diühingud. Suurimateks nende hulgas on „Dinamo“ ja „Spartak“, missugused harrastavad parimat jalgpalli ja jääpalli Venemaal. Üldse on üle 160 vabatahtliku ühingu, nagu „Lokomotiv“, „Medik“, „Nauka“, „Utschitelj“, „Burevestnik“, „Elektrik“ jt., kes saavad suuri summasid spordi arendamiseks. Iga spordiühing omab staadioni, võimlad, väljakud ja sageli ka ujumisbasseini. Iga säärase ühingu tegevuspiirkonnaks on kogu SSSR-i territoorium ja kõigis linnades on tal kõigi alade sektioonid.

Spordiühingute ülesanded on laiapirilised. Nii asuvad nende juures laste spordikoolid kõigil spordialadel, kuhu lapsi võetakse alates 12. eluaastast. Poksi ja tõstespordi sektioonidesse pääseb 17–18-aastaselt. Seevastu ujumises võetakse vastu päris noorukeid, s. t. 6–8-aastasi. Nendele, kes tahavad sporti harrastada ainult tervise pärast, on võimlemisrühmad. Uustulnukate rühmadesse võetakse vastu neid, kes tahavad spetsialiseeruda ühes või teises spordialas. Need rühmad on suurimad. Edasi on sportlaste rühmad ning siis meistrite rühm. Meistritel on oma klubi, millesse kuuluvad ka teenelised meistrid.

Iga ühingu korraldab kõigil neil aladel, mida ta harrastab, ühingu meistrivõistlused üleriiklikus ulatuses, ja kõigis klassides, kaasa arvatud uustulnukad ja vanad. Pealeselle iga klubi võtab osa vabariigi ja linnade meistrivõistlustest. SSSR-i meistrivõistlused korraldatakse üksnes esimese järgu sportlastele ja nendel ühingud ei esine iseseisvate ühikutena.

Ühingu sissetulekud koosnevad: a) liikmemaksudest (see ei ole kuigi suur sissetulek) ja b) riiklikust toetusest (siin on mängus määratud summad).

Sõltuvalt ühe või teise ühingu „erikaalust“ tõusevad riiklikud toetused miljonitesse. Näiteks Leningradis saab keskmine ühingu aastas ümmarguselt 1 milj. rubla. Silmas pidades, et hea treener saab aastas 12.000 rubla ümber, võib välja arvestada, missugust suurt instruktorite ja treenerite kaadrit võib pidada iga ühingu, sest tavaliselt kulub tal nende palkadeks üks kolmandik riiklikust toetusest.

Määratud tähtsust, mis SSSR-is omistatakse kehalisele kasvatussele, illustreerib see, et kehalise kasvatusse alal saavad üliõpilased kuni kolm korda suuremaid stipendiume kui teiste alade üliõpilased. Hea edasijõudmise eest saab üliõpilane 300 rubla, rahuldava eest 200 rubla, kuna nõrga edasijõudmise puhul lülitatakse koolist välja.

Lõppeks võib rääkida ka mõningatest varjukülgedest SSSR-i kehalise kasvatusse liikumises.

Eeskätt: spordiseltside vahel keeb võitlus mitte üksnes võiduloorberite pärast, vaid ka parimate sportlaste ülemeelitamises raha abil.

Teiseks: Head sportlased saavad kuni 1000 rubla stipendiumi ainult ühe meistritiitli eest. Seda ta saab mingisugust tööd tegemata, kuid kui ta veel töötab, siis võib teenida üle 2000 rubla. Kahtlemata on see selge professionalism. Peale selle meelitab kerge raha teenimine lõbusale elule, mille tõttu unustatakse tõsine treening.

Kolmandaks: Iga-aastased vägevad kehalise kasvatusse paraadid on oma ulatuselt tõesti gigantsed (kuni 200.000 osavõtjat), kuid neelavad nii palju raha, et selle eest võiks teisiti kasutatuna saavutada viis korda suuremat efekti ja edu. Ettevalmistused säärasele paraadidele vältavad üle 6 kuu.

Üldiselt peab aga märkima, et kehalises kasvatusses kuulub SSSR kahtlemata esimeste riikide hulka maailmas, kuigi SSSR-i loosung — saavutada ja ületada kõik teised — ei ole nii lihtsalt teostatav.

Tallinn, 15. apr. 1939. a.

E. KAMMLER.

Veerandaasta raport

Kujunenud tava kohaselt avaldame järjekordse veerandaasta tööraporti spordi keskliidu eriala-õpetajate tegevusest. See puudutab käesoleva aasta kolme esimest kuud. Noppides välja üht-teist esitatud tööaruannetest märgime järgmist:

Suusatamisõpetaja A. Peepre on sunnitud kõigepealt märkima äärmiselt lumevaest hooaega, mis ei võimaldanud rakendada tööle maksimaalse koormatusega. Instrueerimisreise provintsi sai täies ettenähtud ulatuses teostada üksnes enne lume tulekut, tegelikul hooajal sai ainult üks kord välja sõita — Otepäele.

Möödunud talvel pidi rakendatama uued suusa-hüppemäed Narva ja Otepäele, milleks A. Peepre valmistas joonised ja jagas juhtnööre, kuid majanduslikel põhjusil ei saadud kummaski tööd läbi viia ettenähtud ulatuses. Paremad lootused asetatakse järgmisele talvele.

Hoolimata lumevaesest talvest jätkus suusatamise levik üle maa. See avaldub kujukamalt suusavarustus-estustes.

Talve jooksul viibis A. Peepre kaks korda kursusel Soomes. Seal kuuldust, nähtust ja õpitust pidas ta kolm lühiajalist kursust ja kaks avalikku loengut. Peale selle täitis Tartu kehalise kasvatuse instituudis suusatisõpetaja kohuseid, koostas ja kohandas soome suusaliidu mäesõidu ja -hüppe määrusi jne.

Poksiõpetaja Nigul Maatsoo viibis aasta alul Tartus, kus peale eriala õpetamise oli 3. raskejõustikujuhtide kursuste juhatajaks. Juhtide kvaliteet on parenenud nii tehnilistelt võimelt kui ka distsipliinilt.

E. A.-K. Ü. ERAHAIGLA

NARVA MNT. 6-A. TEL. 428-80

VESIRAVILA

AVATUD KELLA 9—11 JA 4—7

Pärmi-, söehappe-, merisoola-, männiekstrakti-, kodumaa tervis-muda, raba-, vahu- ja neljaraku-vannid.

Charcot-, mantel-, kapillaar-, Schoti ja auroduschid.

Istevann, valguskapp, aurukapp ja diatermia tervismudaga.

Arsti kõnetu- nid kella $\frac{1}{2}$ 10 — $\frac{1}{2}$ 11 ja $\frac{1}{2}$ 7—7.

Edaspidi peab soovitavaks korraldada juhtidele eriala-lisi kursusi.

Oli rahvusmeeskonnaga kaasas reisidel Riiga maa-võistlusele ja Skandinaaviasse sõprusvõistlustele ja käis reas provintsikeskustes pidamas kursusi ja loenguid. Tallinnas viibimise ajal tegeles rahvusmeeskonna kan-didaatide ettevalmistamisega maavõistlusteks ja Dublini euroopavõistlusteks.

Maadlusõpetaja A. O h a k a märgib, et kolm vii-mast kuud on maadlejate tegevuses olnud eriti hoogsad. Hoolimata ainelistest raskustest on provintsilin-nad ja maaorganisatsioonid juure muretsenud maadlus-matte, mis võimaldab maadluspordi leviku suurene-mist. Osavõtt maakondade meistrivõistlustest on ol-nud rõõmustavalt suurearvuline. Suurt hoogu on an-nud järjekordsete raskejõustikujuhtide kursuste korral-damine.

Tallinnas tuli tegutseda eliitmaadlejate ettevalmis-tamisega maavõistlusteks. Harjutusruumid jätsid palju soovida.

Tõsteõpetaja A. M ä l l teostas kolme kuu vältel väljasõite 14 kohta, milleks kulus 40 päeva. Kõig's läbitatud kohtades arenes töö normaalset rada, nii et üldist olukorda võib hinnata rahuldavaks. Hoolimata, et pole juure kerkinud eriti silmapaistvaid tõstjaid, on üldine tase siiski tõusul. Kurbusega märgib A. M ä l l aga huvi puudumist võistluste korraldamise ja välis-võistluste võimaldamise vastu. See asjaolu võivat end hiljemini valusalt tunda anda.

Korvpalliõpetaja H. Niileri töö jätkus tavalist rada: valmistas ette rahvusmängijaid, pidas kursusi ja arendas propagandat. Tema praktilised kogemused näi-tavad, et Põhja- ja Lõuna-Eestile on tarvis eitreene-rid, kuna ühel õpetajal käib üle jõu treenida kahe suurkeskuse meeskondi. Vastava korralduse peaks käsipalliliit tegema juba eeloleval hooajal.

Kergejõustikuõpetaja E. T a m m märgib, et tal-vine tegevus kergesportlaste ettevalmistamise alal on kogu maal muutunud intensiivsemaks, võrreldes vare-mate aastatega. Peagu kõigis suuremates provintsi-linnades töötavad omaette kergejõustikugrupid. See tõendab, et talvise töö tähtsuse selgitamine on kannud vilja.

Jalgpalliõpetaja E. S a a r oli jaanuaris tegev tree-nerite-hooldajate kursuste läbiviimisega. Jalgpalliliit tahab kolmeaastase treeneritekooli alusel koolitada või-malikult igale jalgpalliorganisatsioonile oma treener-hooldaja. Tänavu peetud kursused olid koolisarjas teised ja osavõtt neist elav. Koos oli 26 kursanti, neist 11 Tallinnast ja ülejäänud väljastpoolt.

Jaanuari lõpul algasid E. Saare juhtimisel Tallinnas Gonsiori tänava maneeshis sisetreeningud Tallinna liiduklassi seltsidele ja eraldi rahvusmeeskonna kan-di-daatidele. Märtsi alul algasid paralleelselt sisetree-ninguga ühised käigu-jooksu-harjutused. Sisetreening lõppes märtsikuu viimasel päeval.

Ajavahemikul 11. jaan. kuni 31. märtsini tuli E. Saarel anda jalgpalli alal 37 teoreetilist ja 73 prakti-list tundi.

Tenniseõpetaja B. L e p i k töötas aasta alul noorte õpetamise alal, milles märgib tuleviku-väljavaadetega poiste juurevõrsumist, kuna naispere seevastu on nõr-gem. 12. jaan. — 3. märtsini viibis ta teadmiste aren-damise ja väljakute pindade uurimise otstarbel pikemal reisil Lääne-Euroopasse, millest lähemalt jätkab kir-jutusi E. Spordilehes. Pärast reisi jätkas tööd noorte õpetamises.

Bremeni tennisehallis

A. LEPIK

Reisil läbi Saksa tennisekeskuste peatusin ma pike-malt Bremenis, kus mind suuresti huvitasid Saksa meistrivõistlused sisetennises, mis seal peetakse 1910. a. alates, nagu märkisin E. Spordilehe eelmises numbris. Bremenit nimetatakse Saksa sisetennise hälliks, sest siia ehitati esimene tennisehall kogu Saksamaa kohta. Bremeni vanim tenniseklubi asutati 1896. a., kuid kindlasti võib oletada, et tennist tunti siin kümmekond või veel rohkem aastaid varemalt. Tennis tuli Bremenisse vist otse Inglismaalt.

Bremeni tennisehall on ehitatud võrdlemisi otstarbekalt. Valgustus on asetatud nii, et ta ei sega mängijaid pallinguil ega mängimisel. Hallis on rida väljakuid koos tribüünidega. Kuna suurim tribüün mahutab ainult 800 inimest, siis praegusel ajal on ta jäänud kitsaks.

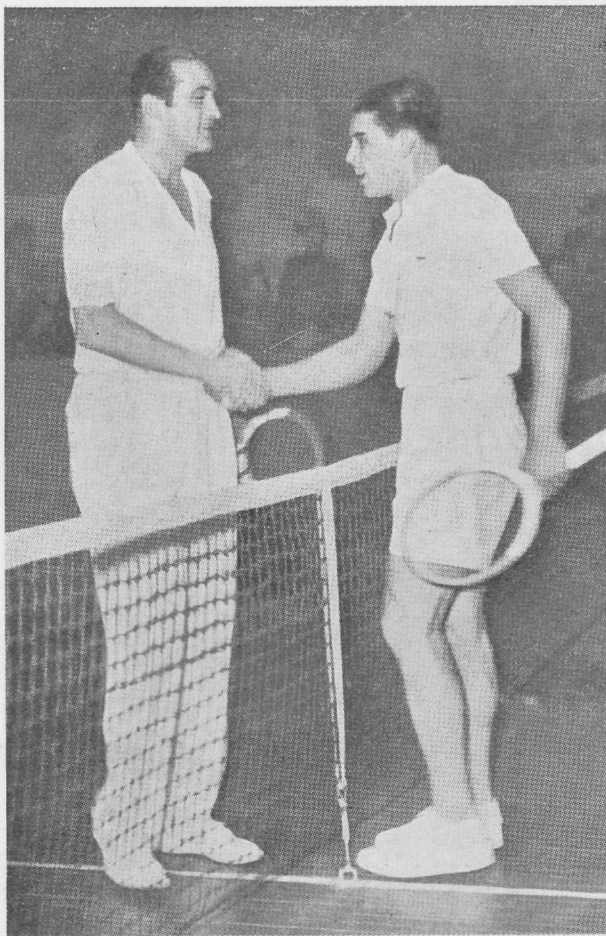
Tänavustel meistrivõistlustel olid kohal kõik Suur-Saksamaa parimad mängijad ja Bremeni alatised hallikuulsused. Nimekamateks mängijateks olid R. Menzel, H. Henkel, G. von Metaxa, H. Redl, W. Beuthner, R. Gopfert, W. Stingl, kuna nooremalt generatsiooni esindas K. Gies. Seega oli Bremenis kohal sama koosseis missugune kannab Saksa tennissporti ka suvel. Peale selle oli kohal rohkesti välismaa kuulsusi.

Nagu see üldiselt levinud, eelitatakse talvel väljaku pinnana puupõrandat. Viimasel ajal on hakatud propageerima linoleumiga kaetud põrandaid, ning sääraselt on ehitatud rida moodsaid võimalaid. Nende põrand on küll väga elastne, kuid peagu üldse ei lase libiseda. mispärast mõjub väsitavalt jalgade lihastele.

Meelejänuimaks kujuks Bremeni võistlustelt oli mulle Roderich Menzel, seda mitte ainult sellepärast, et ta on pika kasvuga. See on mees, kellel on peas parim tenniseraamat. Ta on Euroopa suurim teoreetik ja võib end nimetada ühtlasi Euroopa üheks parimaks mängijaks, eriti puupõrandal. Käitumine on tal äärmiselt viisakas, millist joont ta ei kaota ka pinevaimas mänguhoos.

Mängijale torkab aga silma, kuidas Menzel oskab oma jõudu kasutada väga ökonoomselt. Ta teab seda reeglit, et võistlusel ole võimalikult ökonoomsem oma jõuga. Võistle iga palli pärast lõpuni, võta end viimiseni kokku, hinga rahulikult ja sügavalt ja mine siis aeglaselt ja lõdvalt põhijoone juure tagasi. Ka poolte vahetamisel ära kiirusta, vaid kasuta kogu lubatud puhke-aega käiguks, kuid ühtlasi ära mine üle piiride, s. t. ära muutu ebafairiks.

Eriti võis Menzeli juures tähele panna n.ü. hingamistehnikat. Lühihingamise võib võistlusel manada esile kaht liiki defektid: see on tingitud kas närvilisest krambitõmbest või mängija nõrkadest kopsudest. Viimasel põhjusel siiski harva, sest järjekindla treeningu tu-

R. Menzel ja Pelizza pärast oma ägedat matschi Saksa lahiistel tennise-sisevõistlusel Bremenis.

lemusena peaksid kopsud olema küllalt tugevad. Inglise Austin, kes 10 aasta eest vajas pärast viiemängu kokku, on viimastel aastatel kõik oma paremad tagajärjed saavutanud just viiemängus, kuigi on mänginud tugevate vastastega. Raskem on aga teha head mängijat närvilise ja krampliku hingamisega tennisistist.

R. Menzel on tehniliselt ja taktiliselt tänapäeva parimaid mehi, kuid sellest kirjutan järgmistes numbrites.

Bremenis võitis ta esimeses ringis rumeenlase F. Kulenkampfi 7:5 ja 6:2, teises ringis ungarlase Petö 8:6, 6:0, kolmandas ringis Pelizza 6:4, 4:6, 6:2, 3:6 ja 6:2 (turniiri huvitavaim ja kaasakiskuvaim matsch), poolfinaalis austerlase Redli 6:1, 3:6, 6:2 ja 6:2 ning finaalis Henkeli 6:4, 7:5 ja 6:4. Finaalis oli huvitav, et kõigis kolmes setis juhtis Henkel 3:0, kuid ometi kaotas eelpooltõudud tagajärgedega. Seda matschi võis nimetada meistrimänguks taktiliselt. Menzel ründas iga seti keskpaigast nii, et vastane üldse ei saanud „hingata“.

Need mehed tunnevad suurimat muret Oslo euroopa-võistluste puhul: kas nende töö kannab vilja?

Kolm maadlustreenerit:

Anton Ohaka, rootslaste treener soomlane Robert Oksa ja türklaste treener soomlane Onni Pellinen.

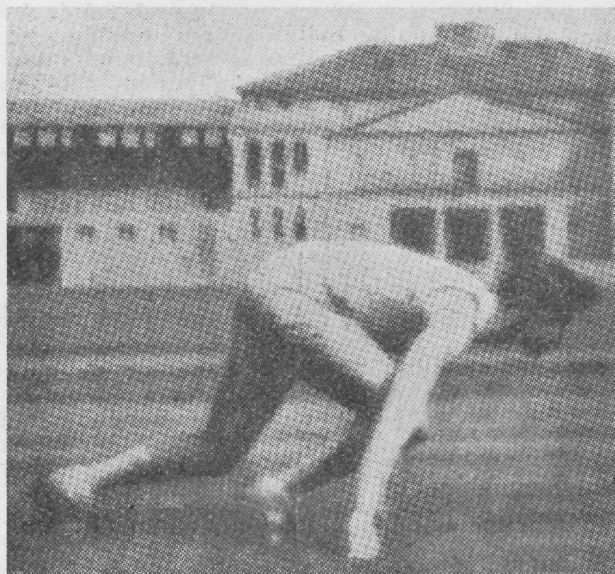
Murdmaajooksude hooaeg avati Kalevi traditsioonilise „cross-countryga“ Pirital. Pildil: kolme jooksuklassi ühisstart on lastud valla.

Lähtest sprindis ja vaheaegadest kestavusjooksudes

V. Vaiksaar

Alpool püüan arutada teemat, mis käsitaks jookse. Eriti püüan seekord analüüsida celmisel aastal kättejuhtunud kirjeldusi mitmesuguste välismaiste autorite sulest.

Kõigepealt käsitaksin lähet. Võrdlemisi sageli võib

Pilt 1.

meil tähele panna, et kiirjooksjail ei ole aega oodata pauku. Alatihti peab lähetaja kutsuma võistlejaid tagasi. Otse massiliselt tuli n.-n. vargusi ette esivõistlustel, kus karistuseks pidi noor andekas K. Ivanov jätma raja. Võidakse öelda, et see on lihtsalt närveerimisest. Kuid siiski lähet käsitus tundub olevat puudusi. Ennekõike: pauku püütakse ette aimata. Selle vastu võitlevad eriti Ameerika treenerid. Esiteks pole see aus mäng. Teiseks: see põhjustab esimestel samudel, mis muidugi ei jäta mõju avaldamata kogu distantsi läbimisele. Ometi on jooksu esimeseks reegliks lõtvus (relaxation). E. Peacock'i treener Ben Odgen on selle pahe kõrvaldamiseks harjutusel käskluse „valmis!“ ja paugu vahe hoidnud mitmesuguses pikkuses. Nii on Ameerika treenerite senior Ernie Hjertberg pidanud vahe kuni 15 sek. pikkusena, et harjutada võistlejaid rahulikult väljuma paugu järele lähtest.

Kuid näib, et sellega pole vargused lähtes kadunud. Üldiselt peab nõustuma Soome treeneri A. Valste arvamusel, et jooksjad kaevavad lähtekoopa liig lähedale lähtejoonele, mis põhjustab pingutatud seisukäskluse järele „valmis!“, ning teadagi säärane asend ei luba hästi oodata pauku. Harjutusel võidakse vast küll vägagi hästi lähtuda, aga võistlusel tuleb juure loomulik närveerimine, mis omakorda lisab pinget. Lähtekoopa peavad olema säärast kaevatud, et nad võimaldaksid vaba asendit ja seega vaba lähet. Pealegi kaugemale kaevatud augud ei põhjusta kere liig kiiret püstumist ning jalad keha taga on sunnitud kiirelt astuma, mis hoo saavutamiseks parim abinõu. Augud kaevetakse mitte kuivade teoreetiliste kaalutluste järgi, vaid praktilistel katsetel ning aukude kauguse määrab jooksjaisik (pilt 1). Ei tohiks püüda saavutada ühe ega teise

suuruse lähed ega jooksu ning lõppu, sest kuhu jääb siis jooksja ise ja kas on usutav, et midagi säärast on üldse saavutatav.

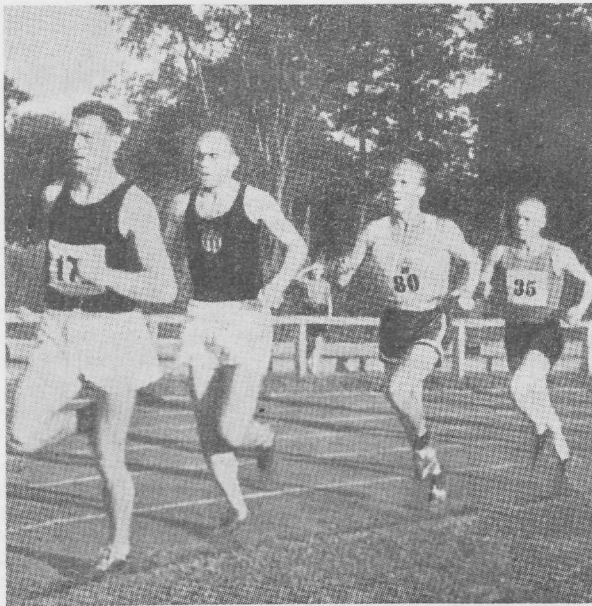
Anglo-saksi maadel harrastatakse suure innuga 400 meetri jooksu ühis-lähtega, nagu see on kombeks meil pikematel maadel, alates 800 meetriga. Eriti peaks see olema läbiviidav võistlusil, kus osavõtjaid 3—4. Näiteks 1935. a. USA üliõpilaste esivõistlusel 9 meest lasti lahti korraga ja võitja James Luwalle aeg oli 47,3 ning E. O'Brien oli meeter järel. Meil tunduvalt nõrgema aja juures ei tohiks tekkida mingeid halbusi. Ette näha oleks vaid kasu, sest siis alles saadakse õieti aru, mis on 400 meetrit. Saksa kiirjooksjate treeneri W. Thiele algatusel Saksas ringkonna esivõistlusil ja rahvuslikudel võistlustel on see kasutamisel ja ei ole kuulda kuigi palju teistpidi arvajatest.

Edasi minnes pikematele distantsidele, oleks huvitav veidi analüüsida jooksu liigutuste kulgu. Nimelt, mis põhjustab sammu pikkuse, kas eest haaramine või tõuge? Sellele vist kõige autoriteetsema vastuse annab Armas Valste järgnevalt: „On väär püüda vaba jalaga haarata pikka sammu, sest siis rütm aeglustub ja sammud lühenevad.“

Sammu pikkus peab saama aluse ikkagi tõukest, aga siin peame tähele panema nõuet, et tõuge oleks suunatud võimalikult jooksu suunas ja mitte üles, mida näib põhjustavat liig varajane ja kiire vaba-jala ettetoimine, tekitades tõuke-jala põlve varajase sirutuse, ning ka sirutus kannaliigesest kaotab mõtte, sest see tuleb toime ainult siis, kui eelpoolsed osad liigutuste-kulust sobivad ning tingimuseks on keha raskuse mitte otse jalal olemine (A. Valste). Võrdlusena võiks pakkuda pildid 2. ja 3.

Eelpoolse osa õieti kasutamisel ei ole karta, et sammu pikkus ei vastaks füüsilistele võimetele. Kuldse kesktee näib meie jooksjaist leidnud olevat J. Piliste. Temal on sammu pikkus täiesti sobiv vastava jooksu tempole.

Pikamaajooksul omab, nagu teada, suurima tähtsuse jooksu tempo otstarbekas jaotus. See on kõneaineks olnud mujalgi. Möödunud hooaja kokkuvõttes Soome jooksjate üle Armas Valste mainib, et tänapäeval on parimaks taktikaks võimete-kohane kõva ühtlase tempoga jooks algusest kuni lõpuni, alates 1500

Pilt 2.

Eesil 1937. a. meistrivõistlusel 5000 m jooks. Veab A. Anier, kelle kannul E. Prööm, A. Kruuse ja A. Saar.

Pilt 3.

meetrist ja edasi. Teisal Lauri Pihkala nimetab tugeva algusega jooksmist hulluseks. Näitena ta toob 1500 m jooksu 1. aasta eliitmängudel Stokholmis, nimetades jooksu teise H. Jonssoni tulemust „hullu taktika maailmarekordiks“. Esimese ringi vedas Jonsson, saavutades 400 m ajaks 57,2, teine 400 läks 61,3-ga, 1000 läks võitis 3.49,4. Jonsson sai ajaks, läbibistades lõpu käies, 3.52,2 ning N. Hartikka, kes truult jälgis Jonssoni, aeg 2.31. Aga lõpul läks kerge vaevaga mööda Fenske ning sai 3.52,6. Fenske kattis 400 60-ga, 800 umbes 2.03 ja 1000 võis minna veidi üle 2.35, 1115 meetri järele ehk viimase ringi algul oli F. 15 meetrit maas, aga siiski võitis vastased. Veidi arvestades saame Fenske esimese poole ajaks 1.55, mis näitab, et F. tegelikult kattis jooksu mõlemad pooled peagu võrdselt.

Jonssoni taoliselt on teinud kord Nurmi Pariisi olümpial, temal läks 400 57,0-ga ja 800 2.00, 1000 2.31 ning lõpp-aeg oli 3.53,6. Aga siin tuleb arvestada, et Nurmi pidi jooksma 5000 m tund hiljem ning teisel poolel pidi tempot järele laskma, kuna kuldmedal oli niigi kindel. Arvatakse, et Nurmi tol ajal oleks võimeline olnud jooksma 3.47 ümber, mis ta ka treeningul enne olümpiat olevat saavutanud.

Allpool toon vaid mõningaid andmeid jooksu vaheaegade kohta, ennekõike populaarseima keskmää — miili — kohta.

	¼	½	¾	miil
G. Cunningham	58,5	2.02,5	3.04,2	4.04,4
S. Wooderson	58,6	2.02,5	3.07,0	4.06,4
G. Cunningham	61,8	2.05,8	3.07,6	4.06,7
J. Lovelocke	61,4	2.03,6	3.08,7	4.07,6

Eelpoolse järgi võib märkida, et mõlemad pooled kaetakse suurjooksjate poolt võrdselt või mõningaid olukordi arvestades joostakse teine pool kiiremalt. Näiteks olümpiamängudel, kus Lovelocke üllatas vastaseid pika spurdigaga, jooksis 1500 meetris esimese poole 1.56 ja teise 1.51,8 ning kogu maa 3.47,8.

3000 meetris ei saa tuua andmeid praegu kehtivate maailmarekordide vaheaegade kohta, aga teatud pildi

tempo ühtluse kohta annavad arvud kahe parima jooksja vastavatest jooksudest. J. Kusocinski 3000 m aeg 8.23,5, mille juures 1500 m aeg oli 4.12, 21. juulil 1933. a. Lauri Lehtinen saavutas 3000 m 8.19,5, mille sees 1500 m aeg oli 4.08,8.

Edasi toon andmeid 5000 m kohta. Siin on võimalikult suures konkurentsis saavutatud tulemusi. Võrdluseks panen juure A. Anieri jooksu vaheajad.

	1000 m	2000 m	2500 m	3000 m	4000 m	5000 m	2000 m
V. Ritola (Amsterdami olümpial)	2.53,5	5.46,5	7.14,2	8.43,0	—	14.38,0	5.55
J. Salminen (Berliini olümpia katsevõistlus Soomes)	2.49,0	5.44,5	7.13,5	8.42,5	11,38	14.30,8	5.48,3
P. Nurmi parim saavutus	2.48,4	5.43,2	7.11,7	8.40,3	11,37	14.28,2	5.51,0
L. Lehtinen (Los Angelesi olümpial)	2.47,5	5.40	7.10	8.39,0	11,35	14.30	5.47,9
G. Höckert (Berliini olümpial)	2.49,0	5.45,6	7.12,3	8.39,0	11,37,6	14.22,2	5.43,2
L. Lehtinen (maailmarekord)	2.46,5	5.40,5	7.10	8.36,0	11,33,5	14.17,0	5.41,0
A. Anier	2.58,0	6.07	7.40,5	9.21	12.33	15.43,6	6.22,6

Ülaltoodud tabelist on näha eriti uuema aja jooksjate tempo ühtlust. Teadagi ei anna see tabel täielikku pilti, sest vaheajad on olemas enamikus jooksu vedajate kohta. See aga veel enam toonitab ülestõstetud küsimust, sest jooksu võitjad järelkult esimese poole jooksevad veelgi aeglasemalt ning esimese ja teise poole aja vahe väheneb. Pilt on veelgi huvitavam, kui võrdleme alguse 2000 meetrit lõpu 2000 meetriga, mis

enamgi näitavad esimese poole aeglasemat tempot, sest suurjooksudel tuleb mõelda ka jõu tagavarale lõpul, et olla üllatuse eest kaitstud.

10.000 m kohta toon mõned tüübilised jooksud üksikute 1000 meetrite kaupa:

	Nurmi (Amsterdami olümp.)	Ritola (1928. a.)	J. Salminen ja T. Mäki 17. IX 38	T. Mäki (maailmarekord)
I	2.55,0	—	2.53,0	2.58,0
II	3.00,0	—	3.01,0	2.57,0
III	3.04,0	—	3.04,5	3.01,0
IV	3.05,0	—	3.03,5	3.01,0
V	3.04,0	—	3.03,0	3.02,0
I 5000 m	15.08,0	15.25,0	15.06,0	14.59,0
VI	3.06,0	—	3.06,5	3.02
VII	3.03,0	—	3.05,5	2.58
VIII	3.04,0	—	3.02,0	3.02
IX	3.04,0	—	3.07,5	3.05
X	2.53,8	—	2.46,4	2.57,0
II 5000 m	15.10,8	15.24,9	15.07,4	15.03,0
10.000 m	30.18,8	30.49,0	30.13,4	30.02,0

Alul jooksjad püüavad võtta kohta, pealegi on siis jooksjad värsked, mis kokku põhjustavad alg-1000 meetris parema aja, kuna lõpul pannakse kõik jõud välja, mis annab ka tunduvalt parema aja kui jooksu kestel.

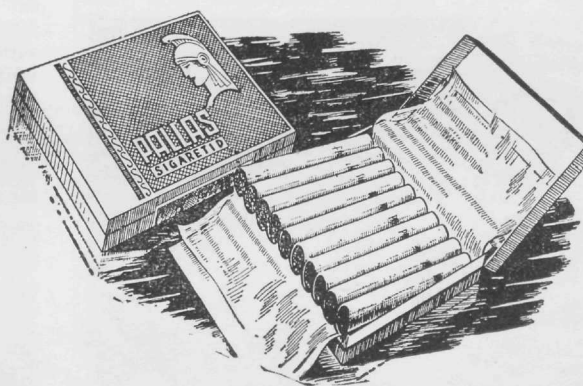
Jooksu peamomentideks on lõtvus, sammu pikkuse ja tiheduse harmooniline võimetekohane kooskõla ning jooksu teadlik käsitlemine kõikides osades. Inimene on suuteline vaid seda saavutama, mis on tema võimete piirides.

Lõpuks märgiksin, kuigi see vahest ei sobi eelnevaga, olümpiavõitja J. Lovelocke'i tõekspidamist käigu kohta: „Paljud liig sageli üritavad joosta enne kui nad käimise on selgeks õppinud.“

ETK

uudissigaretid

Pallas

Kuldvärvilises ilukarbis

Makedoonia,
fürgi ja kaukaasia
maksultubakate erikompositsioon

11-m-karistuslöögi ajalugu

Erutavamaid sündmusi jalgpalliväljal on, kui kohtuniku määramisel asutakse 11-m-karistuslöögi sooritamisele. See on nagu pühalik sündmus. Kogu pealtvaatajaskond jääb hiirvaikseks. Põksuval südamel asub meeskonnavanema poolt valitud mees lööki tegema. Ta vaatab korraks väravavahile, kes seisab liikumatult väravajoone taga. Nüüd järgneb löök!.. Kas tuli sellest värav või mitte? Ei tarvitsegi ise vaadata, sest publik reedab nii-kui-nii, mis saatus tabas 11-m-lööki.

11-m-karistuslöögil on oma ajalugu, mida kõige paremini annavad edasi ülaltoodud pildid.

1890. a. polnudki teda õieti. Nii juhtus Inglise karikavõistlustel Stoke City ja Notts County vahel, et kui kohtunik tahtis karistada selle eest, et üks kaitsjatest oli väravasse suunduva palli tagasi tõrjunud rusikaga, pidi ta määrama vabalöögi. Karistuslöögi meeskond blokeeris kogu värava ja... mitte ilma kasudeta. Pahameel oli üldine, ja...

...1891. a. astus kokku määrustekomisjon, tõmbas värava ette karistusala piirjooned ja lõi 11-m-karistuslöögi. Kõik näis olevat parimas korras, kuid tuli uus häda. Kui ühel karikamatschil asus kaotuses oleva meeskonna vanem soritama määratud 11-m-karistuslööki

ja oli võimsalt hoogu võttes saanud juba palli juure, segas ootamatult vahele kohtunik. Ta kuulutas, et 90 min. matschikestvist on sekundipealt läbi ja enam ei tohi midagi juhtuda matschi arvel. Komisjon astus uuesti kokku ja...

...1902. a. määras ta, et 11-m-karistuslööki tuleb sooritada igal juhul, ka siis, kui matschi kestvus on läbi. Nüüd leiutas keegi kaval väravavaht uue triki. Niipea kui asuti löögi sooritamisele, tormas ta lahkelt väravast välja ja atakeeris löögi sooritajat. See oli juba liig ja...

...1924. a. sundis komisjon väravavahi jääma 11-m-löögi sooritamise ajal seni väravajoone taha, kuni on palli puudutatud, see outi läinud või väravapostidest tagasi pörkunud. Nüüd hakkas väravavaht väravajoone taga sooritama indiaanlaste tantsu. Ka see ei sobinud 11-m-karistuslöögi mõistega ja väravavahi liikumisvabadust piirati veelgi: ta pidi seni olema liikumatu, kuni löögi sooritaja on puutunud palli.

Hiljem on 11-m-löögi määrusi täiendatud veelgi, kuid ega need ole jäänud nüüdsel kujul lõplikeks. Juba räägitakse löögi sooritamise kauguse muutmisest, nii et tulevikus meite võib-olla ei räägi enam 11-m-löögist, vaid koguni 15-m-löögist — või 9-m-löögist...

100 osavõtjat lauatenise meistrivõistlustel

F. Laane teist korda meister

Eesti meistrivõistlused lauatenises leidsid tänava rekordilise osavõtjate arvu — ligi 100 võistlejat. Eriti tuleb märkida, et osavõtjaid oli Pärnust ja esmakordselt ka Narvast. Mängutase oli tunduvalt kõrgem viimati peetud Tallinna meistrivõistlustest. Vanameister A. Frants kaotas finaalides kahel korral F. Laanele. Eesti meistriks tuli teiskordselt F. Laane, kes oli meistriks ka 1937. aastal. Üllatusena platseerus neljandale kohale vanameister E. Feldström, kelle comeback oli tubli. Eriti edukad olid Tallinna NMKÜ mängijad, võites enamuse esikohti. Meesti C klassi meistritiitel läks esmakordselt provintsi — Narva.

Meeste üksikmängu finaalides F. Laane võitil senise kuuekordse meistri A. Frantsi 2:1 (18:21, 21:5, 21:17) ja 3:1 (21:19, 21:16, 23:25, 21:16).

Meistriteks tulid ja kohad jagunesid:

Meeste üksikmäng: 1. ja Eesti meister F. Laane (Tall. NMKÜ); 2. A. Frants (Gong); 3. A. Loigo (v.-s. Sport); 4. E. Feldström (ESS); 5. Tallinna meister J. Tui (NMKÜ).

Meeste B klass: 1. E. Laane (Tall. NMKÜ); 2. R. Siirvee (Nõmme Kalju); 3. H. Kaupmees (NMKÜ). Kaks esimest viidi üle A klassi.

Meeste C klass: 1. B. Saar (Narva kalevivabriku NMKÜ); 2. Elbi (Tall. Tungal).

Naiste üksikmäng: 1. ja Eesti meister teiskordselt pr. M. Helk (Vitjas); 2. pr. A. Gruno (Nõmme Kalju).

Meeste handicapi võitis E. Laane (NMKÜ); 2. A. Pessegov (Gong).

Senioride meistriks tuli E. Suik (v.-s. Sport), võites Krastingi 2:0 (21:13, 21:17).

Meeste paarismängus tulid kolmandat korda meistriks Tall. NMKÜ paar F. Laane ja J. Tui, võites finaalis G. Pärnpuu ja A. Pessegovi (Gong) 2:0 (22:20, 21:11).

Segapaarismängus tulid samuti kolmandat korda järjest meistritiitlile pr. A. Gruno ja J. Tui, võites finaalis pr. Helk — A. Frantsi 2:1 (10:21, 21:19, 24:22).

Meistrid säilitasid tiitlid

Statistikat käsipalli-meistrivõistlustelt

1. aprillil s. a. lõppesid 1938/1938. a. meistrivõistlused käsipallis. Mõlemal alal säilitasid tiitlid eelmise aasta meistrid.

Korvpallis suutis ASK tulla meistriks sajabrotsendilise eduga — kaotamata ühtki matschi. Veel sügisvoorus püsis tema kannul Kalev, kuid ei pidanud vastu Tallinna NMKÜ lõpuspurdile kevadvoorus ja langes kolmandaks. Tall. NMKÜ kaotas kevadvoorus ainult ASK-le ja tuli meistrivõistluste lõpuks teisele kohale. Liiduklassist välja langes Pärnu Kalev, kelle asemel järgmisest hooajast mängib ÜENÜTO.

Kogu meistrivõistlustel visati 3233 korvi, mis annab iga matschi kohta 77 korvi. Kuna tänava toimusid meistrivõistlused esmakordselt kahes voorus, siis puudub võimalus võrrelda eelmiste aastatega. Rohkem korve visati kevadvoorus — 1688, kuna sügisel see arv oli 1545. Eelmise aasta ühevoorulistel meistrivõistlustel visati 1594 korvi. Kõige rohkem korve ühe matschi kohta tegi Kalev, kes kevadvoorus lõi oma Pärnu nimekaimu 74:23. Kõige vähem korve ühe matschi kohta saavutas Nõmme ÜENÜ, kes sügisvoorus kaotas Kalevile 15:60. Korvide-rikkamad matschid olid Nõmme ÜENÜ — Tall. NMKÜ 55:52 ja Tartu NMKÜ — Nõmme ÜENÜ 64:43, millel mõlemal visati 107 korvi. Kõige vähem korve visati Tallinna NMKÜ — Pärnu Kalevi matschil sügisel, mis lõppes 28:24, seega 52 korvi. Üks punkt rohkem saavutati Tallinna ja Tartu NMKÜ-de vahelisel matschil kevadel, mis lõppes esimese kasuks 27:26. Suurim korvide vahe — 53 — oli Russi ja Pärnu Kalevite kohtumisel — 71:18. Ainult ühepunktalise vahega lõppes kolm matschi: Tall. NMKÜ — Russ 43:42, Tall. NMKÜ 27:26 ja Kalev — Tartu NMKÜ 30:29. Kõige rohkem korve viskas meistrivõistlustel ASK — 595, kõige vähem Pärnu Kalev — 307; kõige rohkem sai korve vastu Nõmme ÜENÜ — 624, kõige vähem ASK — 355. Need on rekordid esimestelt kahevoorulistelt meistrivõistlustelt.

Võrkpallis moodustasid peamise konkurentsi Kalev ja ÜENÜTO. Mõlemad saavutasid lõpptulemuseks võrdselt 12 punkti, misjuures nende omavahelistel matschidel võitis sügisel Kalev ja kevadel ÜENÜTO 2:1. Üllatuskaotused said mõlemad kevadvoorus: Kalev ESS-lt 0:2 ja ÜENÜTO ASK-lt 1:2. Meistritiitli pärast peetud lisamatschil Kalev kindlustas meistritiitli võiduga 2:0. Liiduklassist langes välja Pärnu Tervis, kelle asemele tõusis samast linnast Kalev. Nii on Pärnu Kalev ühe jalaga ikkagi liiduklassis.

Võrkpalli meistrivõistlused 1938/1939

Osavõtjad	Kalev	ÜENÜTO	ASK	ESS	Tervis	Mängude suhe	Punkte	Koht
Kalev	○	2:1 1:2	2:1 2:0	2:1 0:2	2:0 2:0	13:7	12	I
ÜENÜTO	1:2 2:1	○	2:0 1:2	2:1 2:1	2:0 2:0	14:7	12	II
ASK	1:2 0:2	0:2 2:1	○	2:0 2:1	1:2 2:0	10:11	8	III
ESS	1:2 2:0	1:2 1:2	0:2 1:2	○	2:1 2:0	10:10	6	IV
Tervis	0:2 0:2	0:2 0:2	2:1 0:2	1:2 0:2	○	3:15	2	V

Korvpalli meistrivõistlused 1938/1939

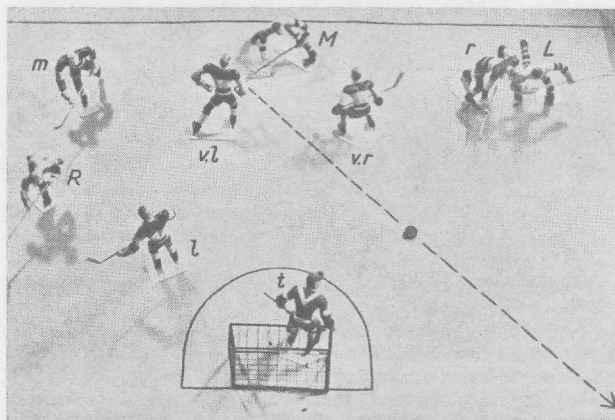
Osavõtjad	ASK	Tall. NMKÜ	Kalev	Russ	Tartu MMKÜ	Nõmme ÜENÜ	Pärnu Kalev	Korvide suhe	Punkte	Koht
ASK	○	44:26 62:28	39:31 49:30	39:31 48:42	39:34 37:21	56:33 67:27	44:31 71:21	595:355	24	I
Tallinna NMKÜ	26:44 28:62	○	43:22 44:32	43:42 43:20	29:36 27:26	52:55 43:31	28:21 44:22	450:416	16	II
Kalev	31:39 30:49	22:43 32:44	○	45:29 43:45	30:29 41:33	60:15 60:39	42:23 74:23	510:411	14	III
Russ	31:39 42:48	42:43 20:43	29:45 45:43	○	50:26 26:34	49:34 63:30	71:18 66:28	534:431	12	IV
Tartu NMKÜ	34:39 21:37	36:29 26:27	29:30 33:41	23:50 34:26	○	43:18 64:43	49:17 31:33	426:390	10	V
Nõmme ÜENÜ	33:53 27:67	55:52 31:43	15:60 39:60	34:49 30:63	18:43 43:64	○	46:30 40:37	411:624	6	VI
Pärnu Kalev	31:44 21:71	24:28 22:44	23:42 23:74	18:71 28:66	17:49 33:31	30:46 37:40	○	307:676	2	VII

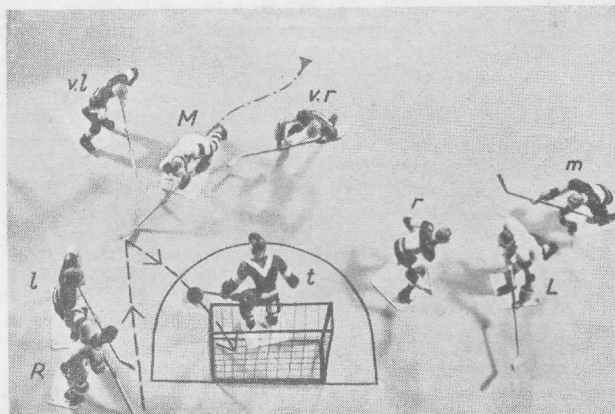
Eesti Spordilehe

maikuu number
ilmub
varemalt tavalisest,
tuues ülevaate
DUBLINI ja OSLO
euroopavõistlustest.

Uudsust jäähoki õppimises

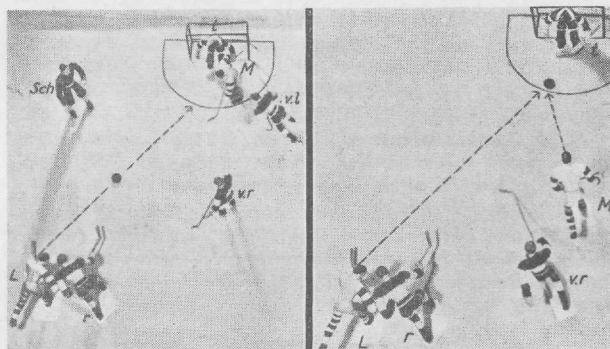
See on tüüpilisi kanadalaste manöövreid. Vaadates mängijate asenditele ülal pildil, on näiliselt võimatu läbi murda kaitsest. Kuid M, kes on enda lahti mänginud teda seiranud m-st, katsetab näiliselt lootusetu ja asjatu sööduga väljanurka. Tema kõrvalmängija L, takistatuna r-ist, taipab välkkiirelt olukorda, kihutab kettale...

...annab lühikese söödu vabaksmänginud M-le. Viimast varitsenud v.l oli samuti nagu teine kaitsja ebamugavas olukorras pilgu heitmiseks mängule ja niipea, kui ta pöördus, tormas M temast mööda ja viskas R-ilt saadud söödust väravale. Väravavahtki on võimatu tõrjumiseks, kuna kogu manööver oli teostunud välkkiirelt, võib ütelda, et murdosaga sekundist.

...nurka järele ja söötab selle värava taha. r ja v.r on tema kavatsust aimanud liig hilja ning on reageerinud pikaldaselt. Teine kaitsja l ei saanud aga manöövrit täiel määral jälgida, kuna ta oli seljaga selle poole ja pidi valvama vastaste tormajat R-i. Momen dil, millal l pöördus ketta poole, sõitis aga R tema seljatatant mööda, värava taha, kust...

Sageli on võimatu lahti-mängida oma katjast ja temast mööduda. Siis teeb L terava söödu värava poole. Kuid tema kaasmängija M on liig ette jooksnud ja ilma kettata tunginud värava ette. Ofsait! Nii oli olukord vasakpoolsel pildil. Kuid atakk olnuks kindlasti karde tavam, kui tormaja M oleks viivitanud värava alla tormamisega (nagu pildil paremal). Siis oleks ta seadnud vastaspoole raskesse tõrjeolukorda, kust kergesti võib õnnestuda värava saavutamine.

Oleme küll ülaltoodud piltidega jäänud hiljaks, sest praegu on jäähoki asemel paras aeg jalgpalli mängimiseks. Kuid meie kogemustevaeses jäähokis võib taktikat ja üht-teist muud õppida kas või südasuvel, seda enam, et tegeliku jäähoki harrastamise aeg talvel on Eestis väga üürrike. Teoorias peab seda õppima muul ajal, et siis talvel kõike katsetada praktikas.

Eurooplased on kiires arenemises jõudnud kaitsemängus päris lähedale kanadalastele, nii et viimased on sunnitud leiutama järjest värskemaid trikke ja uumat taktikat endi vee peal, õigemini küll jää peal hoidmiseks. Eurooplaste kaitsetaktika murdmiseks on kanadlased oma pealetungimängu suuresti ümber seadnud ja leiutanud hoopis uusi viise eurooplaste petmiseks. Taktikaks on vastase täieline blokeerimine surumisega tema

kolmandikväljale. Selleks löövad pealetungis kaasa ka kaitsjad, tungides vastase värava alla, kus hakkavad häirima oma alatise positsiooni vahetamisega. Võib näida, et nad ristlevad naljaparast siia-sinna, kuid tegelikult on tegemist hästi plaanitatud manöövriga. Välkkiirelt vahetavad nad kohti ning järsku on üks neist katmata, et võtta ette ootamatu ataki väravale.

Väsimata leiutajatena igasugustes õppeviisides on sakslased hakanud nukkude abil uurima kanadalaste mängusüsteemi ja nad on teoorias suutnud paljugi selgeks teha kanadalaste salajasemaid manöövreid. Tegelikuses võib nii mõnigi asi kukkuda välja teisiti, kuid ega sellegiparast tee halba mõned järeleaitamistunnid nukkudega laual. Lähemalt selgitavad ülaltoodud pildid ja nende allkirjad.

Alec James'i KARJÄÄR

Meie, mängijad, naersime end surnuks, kui lugesime mõni aeg hiljem lehtedest, et Raith Rovers loobus 50.000-naelastest pakkumisest!

✦

7. Edurivi, mis maksis 50.000 naela!

Tulid hooaja karikavõistlused, mida alustasime kui suured favoriidid. Ja see arvamine oli õigustatud. Jõudsime kuni veerandfinaalini, kus meid Celtic võitis 1:0. Värava lõi mees, kes minu arvates oli imetlusväärsemaid siseajajaid — Patsy Gallacher.

Seda Patsyt ei maksa vahetada praeguse Sunderlandi Patsy Gallacheriga. See Sunderlandi mees on suurte võimetega mängija, kuid Celtic'i Patsy ületas teda veelgi. Näen veel praegugi, kuidas ta lõi selle võiduvärava. Kuidas ta üksi end kruvis läbi meie poolkaitse ja kaitse ja mängis ümber isegi meie väravahi. See kõlab nii lihtsalt, kuid julgen ütelda, et meie tookordse tagameeskonna — Brown, Inglis, Moyes, Raeburn, Morris, Collier — võis soologa läbis-tada ainult täiesti väljapaistvast klassist mängija. Meie edurivi oli noil päevil: Bell, Miller, Jennings, James, Archibald. See edurivi sai hiljem sensatsioonilise loo aluseks, kui räägiti, et Millwall olevat pak-kunud kogu meie edurivi eest 50.000 naela.

Selle „pakkumise“ kohta on tehtud palju juttu. Siin on tõde, mida mulle jutustas kadunud Bob Hunter, kes oli sel ajal Millwalli manager.

„Viibisin teie karikamängul Celtic'i vastu ja silmitsesin teid hoolega,“ ütles Bob. „Pärast mängu küsisin mõnelt teie klubi direktorilt, kui palju nad nõuaksid kogu edurivi eest... Võite ta saada 50.000 naela eest, vastati mulle.“

„Hüppasin ühele rivaalile mõlema jalaaga vastu!“

Teine hooaeg Raith Roversi juures. Püstitasin sel hooajal „rekordi“, mis minu arvates on veel ületamata. Mind kõrvaldati 14 päeva kestes kaks korda väljalt.

See juhtus nõnda: Esimest korda kõrvaldati mind väljalt mängus St. Mirreni vastu. Hüppasin ühele rivaalile mõlema jalaaga vastu paraadiks ja kohtunik vilistas minu jalamaid platsilt ära. See näis mulle tookord veel naljakana. Kuid asja naljakas külg (minuale) kadus järgmisel laupäeval mängul Falkirki vastu. Mäng polnud veel oma õiges hooski, kui mul tuli hõorumine Falkirki kaitsja Scottiga. Kohtunik vilistas ja näitas sõrmega riiteruumi suunas. Ma lahkusin väljalt. Minust jäid väljale kohtunikuga erutatult sõnelevad kaasmängijad. Lõppeks kuulsin sel-lest grupist häält:

„Kuhu sa siis tõttad?“

Mina: „Ta saatis ju mind välja!“

„Lollus! Ta vaid hoiatas sind!“

Jah, kui see on nõnda, mõtlesin ma, ja jäin. Kohtunik viskas palli üles, ja me mängisime edasi. Paari minuti pärast sain uuesti palli ja söötsin sel-lega edasi. Vile! Kohtunik galopeeris minu juure: „Üsun, et saatsin teid ju väljalt minema!“ teatas ta.

Püüdsin talle selgeks teha, et olin juba „teel“, kui minu kaasmängijad mind tagasi kutsusid. Kuid mees vilega ei tunnud selle vastu üldse huvi. Tema otsus oli seekord kindel.

Just tol ajal tehti ajalehtedes suurt propagandat „puhtale“ mängule. Minu juhustest haarati kinni ja nõnda sattusin mina sellesse masinavärki. Soti fou-lide komisjon tsiteeris minu juhtumeid ja nii pidin esinema komisjoni ees, et anda seletust juhtunu kohta. Sellele istungile ilmus — mis mulle näis iseäralikuna — ka Tommy Scott.

Minu mõlemad juhused võeti üksikult arutusele. Esimese juhuse lõpul sõnas eesistuja mr. Gibson: „Seekord püüdume veel hoiatusega! Kuid ärge end siin enam näidake!“

Ta teadis päris täpselt, et esinen kaks minutit hiljem uuesti tema ees, et selgitust anda minu teise juhtumi kohta! Olin vaevalt toast väljas, kui üks avanen uuesti ja keegi hüüdis: „Alec James!“ Tei-sel korral mul oli vähem õnne. Mind diskvalifitseeriti 14 päevaks. Järelikult ma ei saanud esineda järgne-val laupäeval Kilmarnocki vastu. Miks kõnelen sel-lest? Ainult: mr. Gibson, kes tol ajal oli Kilmar-nocki esimees, jutustas mulle aastaid hiljem — ise muheles — et mitte komisjon, vaid tema isiklikult hoolitses minu diskvalifikatsiooni eest, ja üksnes see-pärast, et ta tahtis oma Kilmarnockile anda šanssi meie vastu!

Paricas
TALLINNA

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

MEISTERFOTOGRAAFID
KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: KL. 9—5. PÜHAP. K. 11—2

8. Inglismaa paistab

Kui mulle noil õnnelikel päevil Raith Roversi juures keegi oleks jutustanud, et pean varsti lahkuma, oleksin ta välja naernud. Kõik oli kõige paremas korras. Alec õnnelikult abielus ja harjunud eluga uudses maailmas.

Kui mängisin kolmandat hooaega Roversi juures, tekkisid süiski kuuldused, et mõned inglise klubid tunnevad huvi minu vastu. Ma ei või ütelda, et oleksin olnud pettunud neist kuuldusist, ja lõppeks rääkisin selles asjas hooaja lõpul Morrisoniga. Ta andis mulle nõu, et säärane vahetus on minu enda huvides, kui peaks avanema mingi šanss.

Ja see võimalus tuli peagi.

Mul oli Roversiga järjekordselt pisike kana kitkuda palga pärast, kuna vahepeal oli Preston North End esinenud Raith Roversile pakkumisega minu pärast. Ühe päikesepaistelise septembrikuu päeva hommikul sobisid Preston'i direktori Jim Taylori ja Raith Roversi tingimused ja Taylor pani 3250 naela lauale.

Enne, kui jutustan oma stardist Inglismaal, tahaksin teid pisut juhtida minu ülevõtmise kulisside taha. Kuidas see kõik sündis, sellest kõneles mulle Jim Taylor hiljem, sest tema oli välja töötanud kogu kava:

„Et olete lubav talent, seda teadsin juba 1924./25. aasta hooaja lõpul. Asusin kohe teele, et teid pisut „tudeerida“. Selle hooaja viimisel laupäeval sõitsin teie juure põhja. Te olite parajasti ühes järves suplemas ja, ilma et oleksin teid mängimas näinud, oli mul kindel kavatsus teid palgata, kui see peaks kuidagi võimalik olema. Tulin siis suvel veel kaks korda Roversi juure ja vestlesin kaks korda teie treener Loganiga. Kuid kas arvate, et ta lasi mind teie klubi esimehe Adamsoni juure? Ei mingi hinna eest! Kuid see ei saanud mind takistada. Küllastasin siis „inkognito“ teie esimest mängu järgneval hooajal. Kuid piigi — teie ei mänginud seekord meeskonnas! Nädala pärast sõitsin uuesti Roversi juure — te mäletate ju — kohtasin teid täiesti juhuslikult Glasgow' tänaval. Näitasite mulle oma vigastatud kederluud ja arvasite, et ma ei tohiks nõuda väga palju teie pärastlõunasest esinemisest Queen's Parki vastu. Noh, teie mäng ei olnud siis ka eriti suur asi. Kuid nägin süiski küllalt, mis mulle selgitas, et teie jalgpallilised võimed on ebatavalised.

Pöördusin pärast mängu Logani poole, et ta korraldaks teie ja minu vahel kokkusaamise. Logan ütles järsult ära... 14 päeva hiljem jälginis teid mängus Falkirki vastu. Nüüd olin otsustanud teid iga hinna eest Prestonile võita. Kohtasin taas Loganiga ja seekord leidsin tema olevat „vastutulelikus“ meeleolus. „Kui räägite meie esimehe Adamsoniga selles asjas,“ arvas ta, „võib sellest vist kuidagi asja saada.“

Otsisin kohe Adamsoni üles ja leppisin temaga kokku läbirääkimiseks järgmisel nädalal. Süis telegra-

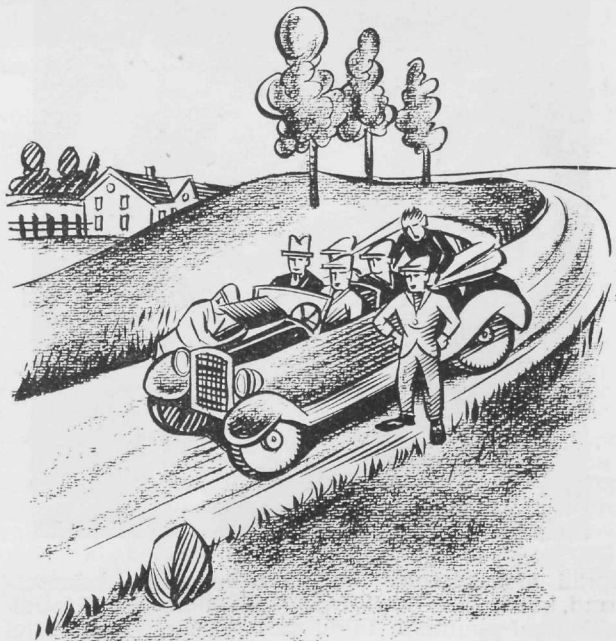
feerisin meie Preston'i sekretärile, et ta kutsuks otsekohe kokku direktiooni koosoleku pühapäeva hommikuks. Sõitsin öise kiirrongiga Preston'i tagasi ja viisin koosolekul läbi, et 3000 naela eest ollakse nõus teid ostma Raith Roversilt. Klubi maja ees ootas kogu aeg auto. Kahe kolleegiga söötsime süis Sotimaale tagasi.

Olles saabunud õigeaegselt Edinburghi, et olla valmis läbirääkimiseks Adamsoniga, avastasime enda pettumuseks: Leicester City oli vahepeal oma manageri Peter Hodge'i kaudu tekinud meile ebameeldivaks konkurendiks! Kuid Peteril ei olnud meie reserve, ning pärast tunde kestnud ja üle südaöö veninud läbirääkimiste lõime teda süiski oma ülekandesummaga: 3250 naela.

Need liigsed 250 naela, mis pakkusin oma vastutusel, tekitasid mulle muidugi mõningaid pünlikke silmapilke, kuid kuna teadsin, et olin sautnud võita selle mehe, keda Preston ilmselgelt ei vajas, olin ka kindel, et minu kaasdirektorid on minu toiminguga nõus. Igal juhul: Alec James oli palgatud Prestonisse... ja kas teate? — Me kõik söötsime neljapäeva õhtul autodega Middlesbrough'sse, kus mängisite esmakordselt Preston'i eest.“

Jim Tayloril oli õigus, kui ta meenutas mulle autosõitu Middlesbrough'sse. See oli alles teater! Pärast väljasõitu — kaugel lähemast linnast, hakkas jahutaja lekkima. Noil päevil olid seal garaažid või töökojad niisama haruldased nagu purjelaevad Saahas. Pidime peatuma iga talu ees ja paluma ämbritüü vett, et täita uuesti lekkivat jahutajat. Suure hädaga jõudsim Newcastle'ini, kus Jim ja mina rongile istusime ja Middlesbrough' poole tossutasime. Jõudsim pärast vaevalt veerand tundi enne mängu algust!

Olin selles mängus lihtsalt kohutav! Suutsin kogu mängu jooksul ainult ühe palli korralikult sööta, muu minu mäng kogu 90 minuti kestes oli ainult mõttetu „porimine“. Kui lahkusin väljalt, kuulsin, kuidas keegi ütles: „Kahju sellest poisist — James'ist. Ta on Preston'i juures proovikuul. Kuid kõik näib sellisena, et tema karjäär ongi juba lõpetatud.“ Oleksin tahtnud näha selle tundmatu nägu, kui ta oleks teadnud, et alles mõned tunnid tagasi Preston oli minu eest maksnud 3250 naela! (Järgneb.)

Pärast väljasõitu hakkas jahutaja lekkima

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47, TEL. 444-22

**KÕIK
SPORDITARBED**

täielises valikus soodsate hindadega

KUUST KUUSSE

9 projekti kehakultuurihoonele.

5. aprillil s. a. lõppes kehakultuurihoone projektide võistluse tähtaeg. Kokku saabus Eestist ja välismaalt üheksa projekti, mis esialgsel vaatlusel on leitud kõik õnnestunutena. Shürii peab lõpliku valiku ja otsuse tegema 26. aprilliks s. a. Pärast seda arvatavasti pannakse projektid kuhugi välja avalikule vaatlemisele. Shürii koosseisu kuuluvad: K. Terras, V. Prii, A. Kaldveer, arhitektid E. Kuusik, K. Bõlau, J. Ostrat, ins. P. Sisask ja üks Rootsi arhitekt.

Rootsi võitis nelikmaavõistluse tõstmises

Eesti jäi eemale... majanduslikel põhjusil

Stokholmis peeti käesoleval kuul rahvusvaheline tõsteturniir Rootsi, Soome, Läti ja Daani rahvusmeeskondade osavõtul. Ülekaalukalt tuli võitjaks Rootsi, kes saavutas kõik viis esikohta. Üksikult lõppesid maavõistlused järgmiselt: Rootsi võitis kõiki 5:0, Soome-Läti 3:2, Soome-Daani 3:2 ja Läti-Daani 4:1. Turniiri võitis Rootsi 15 punktiga, teiseks tuli Soome 6, kolmandaks Läti samuti 6 ja neljandaks Daani 3 punktiga.

Tehnilised tulemused olid järgmised:

Sulgkaal: 1. Högb erg (Rootsi) 265 kg; 2. Österlund (Soome) 252,5 kg; 3. Tempelfelds (Läti) 240 kg; 4. Larsen (Daani) 157,5 kg (tõukamine ebaõnnestus).

Aprilli alul külastas Tallinnat Rooma poksimeeskond, kes kaotas linnavõistlusel Tallinnale 2:5 (poolraskekaal puudus). Pildil moment matschist, millel A. Raadik oli ülivõimas hea itallase Binazzi vastu. Viimane hakkas hädas tegema madallõoke, miks diskvalifitseeriti.

Kergekaal: 1. Sture Karlsson (Rootsi) 315 kg (85+100+130); 2. Jensen (Daani) 290 kg; 3. Tauni (Soome) 277,5 kg; 4. Purisevis (Läti) 257,5 kg.

Keskkaal: 1. Sven Carlsson (Rootsi) 322,5 kg 90+100+132,5); 2. Birsh (Läti) 305 kg; 3. Petersen (Daani) 302,5 kg; 4. Vuorenola (Soome) 300 kg.

Poolraskekaal: 1. R. Pettersson (Rootsi) 340 kg (102,5+100+137,5); 2. Vellamo (Soome) 320 kg; 3. Bileskalns (Läti) 320 kg; 4. K. Jensen (Daani) 317,5 kg.

Raskekaal: 1. Ove Löfdahl (Rootsi) 360 kg (105+115+140); 2. Jurmalietis (Läti) 352,5 kg; 3. Hans Forsström (Soome) 347,5 kg; 4. Sörensen (Daani) 347,5 kg.

Nagu nendest tagajärgedest nähtub, võinuks Eesti sellel turniiril tulla teiseks. Ta oleks kaotanud Rootsilile kas 1:4 või 2:3, kuid oleks ülejäänuid võitnud võrdselt 4:1. Need võidud oleksid olnud heaks kosutuseks meie tõstesportlasele pärast kaotusi Rootsilile ja ja Soomele. Kuid Eesti hülgas rootslaste võistluskuute majanduslikel põhjustel... Tõstesport näib meil langenud olevat ebasoosinguusse.

Soomega maadeldi tasavägiselt

Soome võitis A- ja Eesti B- maavõistluse 4:3

Kohtunike objektiivne tegutsemine

Eesti — Soome 8. maadlus-maavõistlus

Kärbeskaal: K. Kiisseli (S) — M. Maiste (E) 3:0.

Sulgkaal: K. Pihlajamäki (S) — J. Viitung (E) 5.35 min.

Kergekaal: L. Koskela (S) — V. Väli (E) 3:0.

Kergekeskkaal: E. Virtanen (S) — E. Puusepp (E) 2:1.

Keskkaal: V. Roolaan (E) — A. Pikkusaari (S) 3:0.

Poolraskekaal: A. Neo (E) — M. Mansikka (S) 3:0.

Raskekaal: J. Kotkas (E) — H. Nyström (S) l. v. 10 min.

Eesti B — Soome B 3. maadlus-maavõistlus

Kärbeskaal: E. Sikk (E) — A. Jaskari (S) 3:0.

Sulgkaal: E. Hjelt (S) — H. Veisman (E) 1.50 min.

Kergekaal: A. Soini (S) — A. Toots (E) 3:0.

Kergekeskkaal: T. Lempinen (S) — O. Laan (E) 11.54 min.

Keskkaal: V. Mägi (E) — V. Kokko (S) 3:0.

Poolraskekaal: E. Rohtmets (E) — I. Kallio (S) 3:0.

Raskekaal: N. Karklin (E) — P. Mellavuo (S) 3:0.

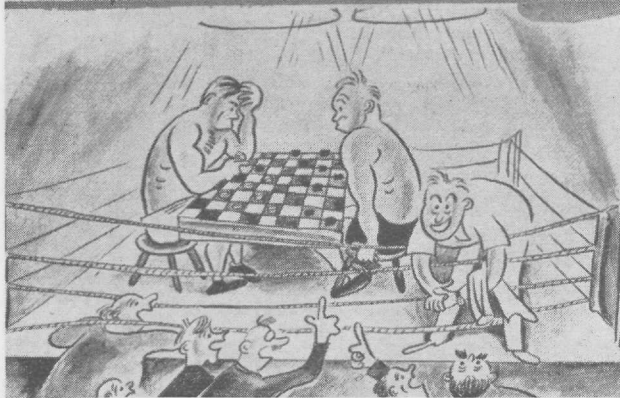
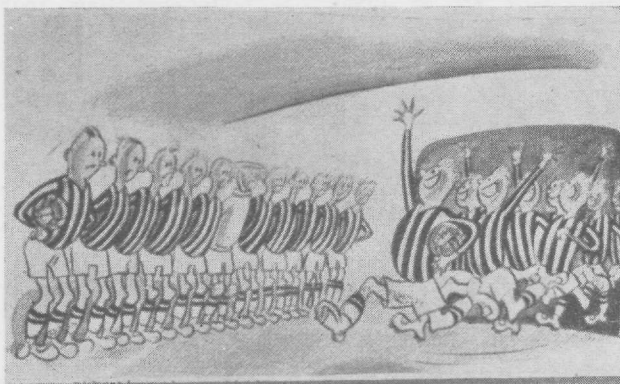
Kolmest kahekordsest maadlusmaavõistlusest, mis seni on Eesti ja Soome vahel peetud, kujunes tasavägisemaks 25. ja 26. märtsil s. a. Tallinnas korraldatu. Soome võitis A- ja Eesti B-maavõistluse võrdsete tagajärgedega 4:3, nii et, kui oleks kokkulepet tulemuste summeerimiseks, võiks maavõistlust pidada lõppenuks viigiga 7:7. Esmakordselt kõigi Eesti-Soome maadlusmaavõistluste kohta polnud kummalgi poolel põhjust protesteerida tagajärje vastu, kuna kõik otsused tehti üksmeelselt hääletega 3:0, ainult ühel jagunesid arvamused 2:1, kuid vähemusse jäi just eksiija. Ometigi oli rida tasavägiseid matsche, kus „verehääl“ sageli kipub „üle aisa lööma“. Kui suudetakse pidada objektiivsuse vaimu, mis oli mainitud maavõistlusel, siis Eesti-Soome

maavõistlustele ei tarvitse üldse otsida kolmandat kohunikku erapooletust riigist.

Peetud maavõistlusest on möödunud juba niipalju aega ja europavõistluste alguseni on nii vähe aega, et esimese põhjal püüda ennustada emma-kumma väljawaateid teisel pole enam mõtet. Üks mis kindel on aga see, et Eestil ei tarvitse mingisugust kahtlust tekkida meeste tublile esinemisele Oslo europavõistlustel. Välja arvatud sulgkaal, milles ei saadetaagi esindajat Oslosse, on kõigis teistes kaaludes mehed, kes võivad julgelt astuda euroopamatile. Võib lisada, et oma elu parimasse vormi on tõusnud E. Puusepp ja A. Toots, kuigi mõlemad kaotasid maavõistlusel. M. Maiste on veelgi juure arenenud ja teised esinesid nii nagu neilt võis oodata, ainsaks halvaks üllatuseks oli O. Laane seljakaotus. Teatud määral üllatas E. Rohtmets, kes oli napilt parem Ilmari Kalliost, millega otsustas B-maavõistluse Eesti kasuks. Näib, et E. Rohtmetsast võib areneda vääriiline järeltulija Agu Neole. Esialgu on ta lihvimatu ja väheste kogemustega. Hea treener võib kiirendada E. Rohtmetsa arenemist.

Võib ütelda, et maadlejate ettevalmistus maavõistluseks oli olnud tubli. Vahest oleks küll vaja olnud enne seda rohkem välisvõistlusi, kuid see on vana nutt meie spordis, mis jääb selleks veel kauaks ajaks. Vaevalt saab rohkem välisvõistlusi olümpiamängudegi eel, sest olümpia-ettevalmistuse ajajärgus tõmbuvad kõik suuremad maadlusriigid n. ü. kerra: ei luba oma parimaid välismaale ja ei lase häid välismaalasi kokku oma parimatega ka kodumaal. Tuleb oma jõul läbi ajada.

Aprillinalju.

Ülal: Kui vastasmeeskond ilmub väljale samasuguses dressis.

All: «Mis te profesteerite? Kuulufustel oli üksnes, et võistlevad Raadik ja Linnamägi, kuid miks nad peavad just poksima!»

Tänavu toimus kick-off jalgpallihooajale 16. aprillil Sport-Estonia kohtumisega Vismari tänava spordiväljal. Avalõõgi tegi traditsiooni kohaselt jalgpalliüliidu esimees A. Anderkopp. Mätsch lõppes viigiga 2:2. Sama päeva teisel mätschil Kalev võitis Esta 1:0.

Peetud kahekordsel maavõistlusel oli esmakordselt mängus konsul Himbergi rändauhind, mis on mõeldud kuueks maavõistluseks ja läheb siis selle lõplikku omandusse, kumb on saavutanud kokku rohkem punkte. Seekord jäid punktid viiki — 7:7, kuid rändauhind läks Soome suurema seljavõitude arvuga. Nende suhe oli 3:1, misjuures Eesti ainsaks seljavõiduks oli J. Kotka loobumisvõit Hj. Nyströmi üle, kui see katkestas pärast algpüstimaadluse lõppu haiglase põlve tõttu.

Käesoleval hooajal on Eesti võitnud kuuest maavõistlusest neli (Saksa 5:2, Tschehho-Slovakkia 5:2, Läti 6:1 ja Soome B 4:3) ja kaotanud kaks (Saksale 3:4 ja Soomele 3:4).

A. Kask 14-kordne Eesti meister Eesti meistrivõistlused tõstmises

Eesti tänavused tõste-meistrivõistlused peeti 26. märtsil Tartus sealse Kalevi korraldusel. Kokku startis 13 tõstjat, kes moodustavad meie tõstesporti „kõrgeima koorekihi“ — tõstjate uue klassijaotuse alusel, millele lisanduda võivad vähesed. Pakutud tulemused olid läbilõikes kõige rahuldavamad poolraskekaalus. kus esmakordselt Eestis kolm tõstjat ületasid 315 kg piiri. Vanameister L. Kukk suuri vaevu võitis noore paljulubava Villem Tamme 2,5 kiloga. Keskekaalus oli pinev konkurents, kus P. Mürk ja L. Lomp tõstsid võrdsest 305 kg, esikoha sai kergema kehakaalu tõttu Mürk.

Võistluste suurim üllatus oli Sindi Kaljus Aleksander Kask, kes 36 aasta vanuses tuli sulgkaalus 14. korda Eesti meistriks. Ta on olnud meistriks alates 1925. aastast, ja kaotanud ainult 1937. a. A. Kase saavutus on ainulaadsemad.

Väljas pool võistlust tõstis tõste erialaõpetaja A. Mäll 330 (05—100—135) kg. olles keskkaluus. See on Eestis kõige aegade parim tulemus selles kaalus.

Tehnilised tulemused olid järgmised:

	Suru- mine	Rebi- mine	Tõuka- mine	Kogu- summa
Sulgkaal:				
1. A. Kask, Sindi Kalju	80	75	100	255
2. H. Saal, Tartu Kalev	75	75	102,5	252,5
3. J. Rebane, Tartu malev	72,5	75	100	247,5
Kergekaal:				
1. A. Lavin, Sport	85	90	117,5	292,5
2. V. Siirak, Sport	90	87,5	107,5	285
Keskkal:				
1. P. Mürk, Tallinna Kalev	80	100	125	305
2. L. Lomp, Tall. Kalev	82,5	95	127,5	305
3. A. Vaikma, Tartu malev	87,5	95	115	297,5
4. R. Tedrekull, Tall. Kalev	87,5	90	115	292,5
Poolraskekaal:				
1. L. Kukk, Tartu malev	90	100	135	325
2. V. Tamm, Tartu malev	90	100	132,5	322,5
3. J. Koger, Petseri polit.-am. k.	92,5	95	127,5	315
Raskekaal:				
1. A. Lepik, Tartu malev	110	105	135	350

Meie spordikirjandust

1.

V. Raudsepp-A. Peepre: SUUSATAMINE. Spordi Suurraamatu vihik nr. 24. 112 lhk. + kaaned. Lisa: SS-i esimese kõite tiitlilehed. K. o.-ü. „Looduse“ kirjastus. Tartu-Tallinn.

Spordi Suurraamat on seega startinud. Start toimus suusatamisega, ja... ebaõnnestunult. Kuid ebaõnnestunult üksnes selles mõttes, et vihu ilmumine sattus tänavase lumevaese talve kõige lumelagedamale ajale. Mida sai aga sealjuures parata kirjastus.

Asjaolu, et tänavu enam lund ei leidu suusatamiseks, endastmõistagi ei kisu maha vihu väärtust, sest Spordi Suurraamatu vihikud on koostatud kasutamiseks ja tarvitamiseks määramata ajale. Ja kuna meil ka suusatamiskirjandusest on suur põud, siis ilmunud töö on rõõmuga tervitavaks teoseks meie laialdastele suusatamisringkondadele.

Vihik suusatamise kohta koosneb õieti kahest osast. Esimene osa annab ülevaate suusaspordi arengust iidsest ajast kuni tänapäevani, teine osa käsitleb seda, mida iga suusataja peab teadma suusatamise varustusest, suusasammudest, treeningust, suuskade korrashoiust ja mitmest liigist suusatamisvõimalustest. Kõik see on antud selgesõnaliselt ja huviga loetavas stiilis. Võib märgata head kooskõla, mida annavad ajakirjaniku vilumused ja suusatamispetsi teadmised. Üks on täiendanud teist.

Eesti suusatamisspordi arengust on välja toodud rida huvitavaid episoode, mis, võib-olla, paljudel on juba ununenud, nooremale põlvele aga on täieliseks uudiseks. Kuna meil seni veel puudub Eesti kehalise kasvatusaja ajalugu käsitlev teos, siis selles vihikus saame õieti esimese ülevaate suusatamisspordi ajaloost Eestis. Need kujunevad headeks juhtideks tulevikus Eesti keh. kasv. ajaloo koostamisel. Vihu lugejail ja käsitajail võib olla ka erisoove. Näiteks oleks loetud pikemat peatumist Skandinaavia suurte traditsioonilistel võistlustel, kuid vihu koostajad on nähtavasti arvestanud seda, et ajaloos puuduv osa leiab käsitamist SS-i hiljem ilmuvast esimeses vihikus, mis on määratud kogu maailma spordiajaloo kirjeldamiseks.

Väljaspool sisetu puutuvat on märkida, et vihik on õnnestunud ka trükitehniliselt. On kasutatud selgelt loetavat kirja, ainult vahepealkirjasid oleks vahet tahtnud näha suurematena. Eriti rikkalik on vihik piltidest. Tervelt 96 klišeed on valmistatud selleks, misjuures väljaspool üldist lehekülgede numeratsiooni on vahele paigutatud 8 lhk. kriidipaberil pilte. Rohkesti on ka sarsse, mis elustavad vihku. Kaas on mitmevärv-trükis.

2.

Nikolai Kursman: MAADLUSE ÖPPERAAMAT. 224 lhk. 125 pilti. Jakob Loosalu kirjastus. Tallinn, 1938. a.

Nimetatud teos ilmus juba eelmisel aastal ja on seni levinud soodsalt. Ta on õieti meie esimene selleala raamat, sest aastakümnete eest ilmunud raamatukesed on praegusaja moodsele maadlusviisidega võrreldes täiesti iganenud. Teos käsitleb algul maailma ja Eesti maadlusajalugu ning annab siis täielise õpetuse greeka-ruuma ja vabamaadluse kohta vastavaid võtteid käsitlevate piltidega.

Siinkohal toome arvustuseks maailma parimaks maadlustreeneriks nimetatud Robert Oksa lühikese kirjutuse, mille ta on saatnud Eesti Spordilehele:

„Olen suure innuga lugenud Nikolai Kursmani „Maadluse õpperaamatut“ (R. Oksa valdab vabalt eesti keelt — toim. märkus). Vaevast on Eestis varem antud välja säärast õpperaamatut, ja sellepärast tervitan rõõmuga, et maailma maadlusharrastajail on säärast meelega spordiala jäädvustav teos erirahva keeles õpetuse ja ajaloo näol.

N. Kursmani raamat kirjeldab peale üldajaloost andmete ka Eesti maadlusspordi algust ja toob andmeid endistest maadlejatest. Mis puutub maadlusvõtete õpetamisse, siis sellepöolest on raamat erilaadiline, et temas maailmas vist esmakordselt õpetatakse ja antakse seletust jalgade töö kohta, s. t. kuidas tuleb asetada jalgu võtete sooritamisel ja kaitsmisel. Teiseks märkimisväärseks seletuseks on, kuidas arendada keha eriosi, et saada maadlejaks. Samuti antakse näpunäiteid tasakaalu hoidmiseks maadlemisel.

Raamat on vanematele maadlejatele alatiseks sõbraks, kes tuleb meele, mida peab võistlusel tegema ja mida mitte. Noortele see raamat jällegi õpetab maadlusvõtteid ja tähtsust maadluskunsti harrastamisel. Ühtlasi on raamat tarviline elujuhtude endi lahendamiseks ning inimese kasvatamiseks tubliks ja terveks.

Lõppeks märgin, et see raamat on nagu minu suust kukkunud, kuigi ma ise pole seni leidnud mahti ühegi õpperaamatu koostamiseks.“

Tallinna NMKÜ — Eesti parim lauatennises.

Võitis meeskonnavõistlustel ühegi kaotuseta.

Eesti meeskondade vahelised meistrivõistlused lauatennises peeti tänavu teist korda. Nad kestsid üle kolme kuu ja neist võitis osa 14 meeskonda. Meeskonnad olid kolmeliikmelised.

Meistermeeskonnaks tuli esmakordselt Tallinna NMKÜ (F. Laane, J. Tui ja R. Sepp), võites finaalis senise meistermeeskonna v.-s. Spordi ülivõimsalt 5:1. Tall. NMKÜ võitis kõik mängud ja saavutas 13 punkti. NMKÜ esines meistrivõistlustel üldse nelja meeskonnaga.

Teiseks tuli v.-s. Spordi meeskond (A. Loigo, J. Vakermann, E. Suik, Alb. Kanepi) — 12 punkti.

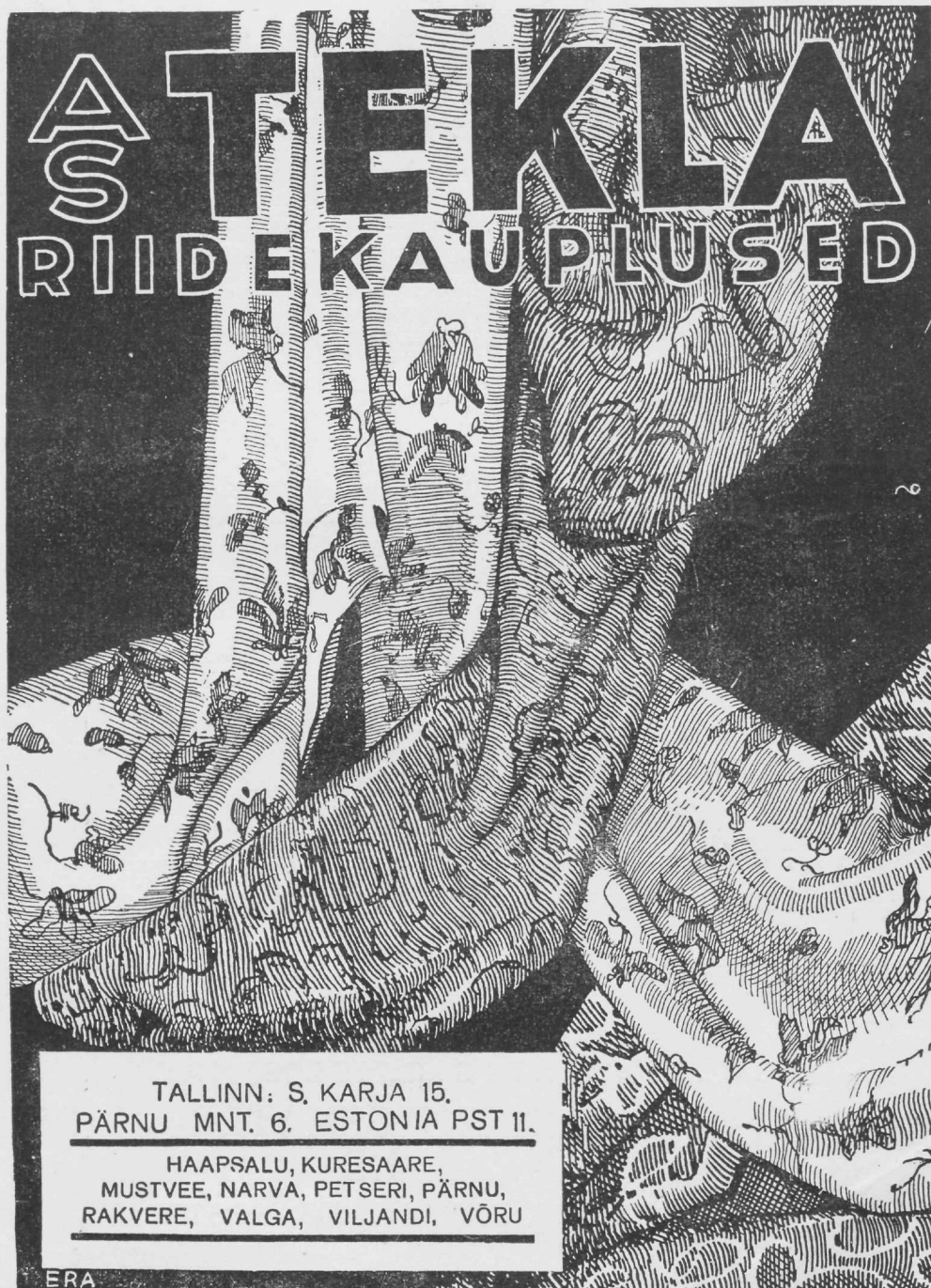
Kolmandaks Tallinna Makkabi — 11 punkti, kaotades Spordile 1:5 ja Tall. NMKÜ-le 2:5.

Neljandaks SK Gong — 10 punkti, kaotades 1:5 Spordile, 1:5 NMKÜ-le ja 2:5 Makkabile.

Oma asjus.

E. Spordilehe järgmiste numbrite jaoks varutud käsikirjadena märgime: A. Mäll: „Tõstespordist Venemaal ja Vene koolist“, G. Sule: „Endise odaviskemaailmameistri mõttemõlgutuste puhul“, dr. F. Kessler (London) „Spordi majanduslik külg“, rida dr. H. Jürgensoni kirjutusi, ülevaate iluuisutamise hooajast jne.

AS TEKLA RIIDEKAUPLUSED

TALLINN: S. KARJA 15.
PÄRNU MNT. 6. ESTONIA PST II.

HAAPSALU, KURESAARE,
MUSTVEE, NARVA, PETSERI, PÄRNU,
RAKVERE, VALGA, VILJANDI, VÖRU

ERA

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIK JA
ÜLERIIKLIKULT LEVINUIM AJALEHT

SUURIM NING KASULIKEM KUULUTAMISE LEHT EESTIS.
HINNATA KAASANDENA IGAL PÜHAPÄEVAL PILKE JA
NALJALEHT «KRATT»

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕÕM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

T. E. K.-Ü.

GRAAFIKATÖÖSTUS

ON TÄIELISIM TÖÖSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA

KÖITEKODA

TSINKOGRAAFIA

LITOGRAAFIA

OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE
VASTUVÕETAVAD

TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE

SUURIMAD NING TÄIELISIMAD

RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE
KAUPLUSED

KIRJANDUSE JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUSÜHISUS

TALLINN-EESTI, PIKK T. 2.

OMA TELEF. KESKJAAAM 428-83